

Formuliersversie
2018.01

Aanvraaggegevens

Publiceerbare aanvraag/melding

Aanvraagnummer	3766715
Aanvraagnaam	Watercompensatie ledyk
Uw referentiecode	-

Ingediend op	28-06-2018
Soort procedure	Uitgebreide procedure

Projectomschrijving	N359 aanleg landbouwoversteek ledyk.
Opmerking	Graag contact opnemen wanneer de betreffende bijlagen moeten worden aangevuld. De aangrenzende eigenaar bij de ledyk heeft zijn toestemming verleend aan het opstarten van de procedure. Hier is een bevestiging van op de email. In tussenliggende periode wordt gewerkt aan de koopovereenkomst voor de eigendomsverkrijging van de noodzakelijke perceelsgedeelten.
Gefaseerd	Nee
Gerelateerde aanvraag/melding:	3767177
Blokkerende onderdelen weglaten	Ja
Kosten openbaar maken	Nee
Bijlagen die later komen	- De quickscan flora & fauna. Het rapport wordt aangevuld met de te nemen vervolgstappen - Gegevens dam.
Bijlagen n.v.t. of al bekend	Gegevens weg aanleggen of veranderen weg en dam. Het uitwerken van de bestek(werk)tekeningen worden na de bouwvakperiode opgepakt. Detail afstemming zal plaatsvinden met de betreffende beheerders, voor de gemeente met de contactpersoon Gerrit Weerman van beheer. En voor het Wetterskip met de contactpersoon Bouke Altenburg rayonbeheerder.

Bevoegd gezag

Naam:	Gemeente De Fryske Marren
Bezoekadres:	Herema State 1 8501 AA JOURE
Postadres:	Postbus 101 8500 AC JOURE
Telefoonnummer:	14 05 14
E-mailadres:	info@defryskemarren.nl

Website:

www.defryskemarren.nl

Contactpersoon:

de heer / afd. VVH

Overzicht bijgevoegde modulebladen

Aanvraaggegevens

Locatie van de werkzaamheden

Werkzaamheden en onderdelen

Handelen in strijd met regels ruimtelijke ordening

- Handelen in strijd met regels ruimtelijke ordening

Weg aanleggen of veranderen

- Weg aanleggen of veranderen

Handelingen met gevolgen voor beschermde plant- en diersoorten

- Handelingen met gevolgen voor beschermde plant- en diersoorten

Bijlagen

Locatie

1 Kadastraal perceelnummer

Burgerlijke gemeente De Fryske Marren

Kadastrale gemeente Balk

Kadastrale sectie N

Kadastraal perceelnummer 1111

Bouwplannaam -

Bouwnummer -

Gelden de werkzaamheden in deze
aanvraag/melding voor meerdere
adressen of percelen?

☒ Ja
☐ Nee

Specificatie locatie
BAL 00 N 63
BAL 00 N 1108

3 Toelichting

Eventuele toelichting op locatie

Aanleg van een gefaseerde landbouw(fiets)oversteek.
t.b.v. het instandhouden van de verbinding ledyk in het
onderliggende wegenet. De aanpassing aan de oversteek is
noodzakelijk omdat hier een stroomweg gekruist wordt.

Handelen in strijd met regels ruimtelijke ordening

1 Handelen in strijd met regels ruimtelijke ordening

Met welke regels voor ruimtelijke ordening zijn de voorgenomen werkzaamheden in strijd?

- ☒ Bestemmingsplan
- ☒ Beheersverordening
- ☐ Exploitatieplan
- ☐ Regels op grond van de provinciale verordening
- ☐ Regels op grond van een AMvB
- ☐ Regels van het voorbereidingsbesluit

Beschrijf hoe en in welke mate de voorgenomen werkzaamheden in strijd zijn met de regels voor ruimtelijke ordening.

De verlegging van de ledyk vindt plaats door een landbouwperceel met de bestemming natuur. De bestemming bevat een aanlegvergunningstelsel maar tevens is het aanleggen van een weg opgenomen als strijdig gebruik.

Beschrijf het huidige gebruik van de gronden of het bouwwerk.

Betreffende perceel waarover de verlegging van de ledyk zal plaatsvinden is nu in gebruik als landbouwperceel

Beschrijf het beoogde gebruik van de gronden of het bouwwerk.

Een verkeersveilige voorziening voor het kruisen van het onderliggende wegenet (ledyk) met het hoofdwegenet (Provinciale Stroomweg).

Beschrijf de gevolgen van het beoogde gebruik voor de ruimtelijke ordening.

Na genoeg geen gevolgen. De met de verlegging van de ledyk zal de huidige ledyk deels gesaneerd worden. In de afmetingen van het dijklichaam zijn in de nieuwe situatie gelijk aan de oude situatie

Is het beoogde gebruik tijdelijk van aard?

- ☐ Ja
- ☒ Nee

Hebt u een rapport nodig waarin de archeologische waarde van het terrein dat zal worden verstoord in voldoende mate is vastgelegd?

- ☐ Ja
- ☒ Nee

Wordt er afgeweken van het exploitatieplan?

- ☐ Ja
- ☒ Nee

Weg aanleggen of veranderen

1 Weg aanleggen of veranderen

Welke werkzaamheden zullen worden uitgevoerd ten behoeve van de aanleg of verandering van de weg?

Het verleggen van de ledyk van ca. 30m om op gefaseerde wijze, landbouw(fiets)oversteek, het oversteken met de N359 (stroomweg) mogelijk te maken

Wordt grond afgevoerd naar een andere locatie?

- ☐ Ja
☒ Nee

Zijn er obstakels aanwezig die in de weg staan voor het uitvoeren van het werk of de werkzaamheid?

- ☒ Ja
☐ Nee

Geef de afmetingen van de aan te leggen of de te veranderen weg (lengte, hoogte, breedte, diepte).

100m, 1m (wegconstructie), 3m, 3m - NAP

Staat in het bestemmingsplan dat een rapport moet worden overlegd waarin de archeologische waarde is vastgelegd van het terrein dat zal worden verstoord?

- ☐ Ja
☒ Nee

Om wat voor weg gaat het?

- ☐ Provinciale weg
☒ Gemeentelijke weg



Handelingen met gevolgen voor beschermde plant- en diersoorten

Formuliertersie
2018.01

1 Handelingen met gevolgen voor beschermde plant- en diersoorten

Geef een omschrijving van de handelingen die uitgevoerd zullen worden.

Het maken van een nieuwe dam (incl. duiker).

Wat is het doel en het belang van de handelingen die uitgevoerd zullen worden?

De oversteek van de ledyk op een nieuwe locatie mogelijk maken. Zodat er een gefaseerde oversteek mogelijkheid is voor het langzaam verkeer.

Voor welke beschermde soorten wordt de vergunning aangevraagd?

Heikikker

Voor welke handelingen wordt de vergunning aangevraagd?

Dempen van een gedeelte watergang t.b.v. het realiseren van een dam (incl. duiker) om de watergang op een nieuwe locatie te kruisen.

Formuliertersie
2018.01

Bijlagen

Formele bijlagen

Naam bijlage	Bestandsnaam	Type	Datum ingediend	Status document
9_SO_landbouwoversteek_ledyk_optie_3_pdf	N359_SO_landbouwoversteek_ledyk_optie 3.pdf	Gegevens Handelen in strijd met regels ruimtelijke ordening Situatietekening weg aanleggen of veranderen	2018-06-28	In behandeling
Jurdische-_planologische-onderbouwing_pdf	Jurdische-_planologischeonderbouwing.pdf	Gegevens Handelen in strijd met regels ruimtelijke ordening Anders	2018-06-28	In behandeling
359_Ruimtelijk_overzicht-skaart_ledyk_pdf	N359_Ruimtelijk overzichtskaart_ledyk.pdf	Situatietekening weg aanleggen of veranderen	2018-06-28	In behandeling

Werk of werkzaamheden uitvoeren

1 Werk of werkzaamheden uitvoeren

- ⑦ Binnen welk bestemmingsplan zullen de werken, geen bouwwerk zijnde, of werkzaamheden worden uitgevoerd?

* Buitengebied Zuid West 2017

Welke werken, geen bouwwerken zijnde, of welke werkzaamheden zullen worden uitgevoerd?

Aanleggen van een weg

Wordt grond afgevoerd naar een andere locatie?

- ☐ Ja
☒ Nee

Geef aan om hoeveel m³ af te voeren grond het gaat.

5000 ~ 7000 m³

Geef het adres van de locatie waarnaar de grond wordt afgevoerd.

belendende perceel

Zijn er obstakels aanwezig die in de weg staan voor het uitvoeren van het werk of de werkzaamheid?

- ☐ Ja
☒ Nee

- ⑦ Staat in het bestemmingsplan dat een rapport moet worden overlegd waarin de archeologische waarde is vastgelegd van het terrein dat zal worden verstoord?

- ☐ Ja
☒ Nee

GEMEENTE DE FRYKSE MARREN

OMGEVINGSVERGUNNING DE FRYSKJE MARREN -
OVERSTEEK N359 IEDYK, SONDEL



Rho

—
ADVISEURS
VOOR
LEEFRUIMTE

Inhoudsopgave

Ruimtelijke onderbouwing

Hoofdstuk 1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Projectgebied	1
1.3	Planologische regeling	2
1.4	Leeswijzer	4
Hoofdstuk 2	Projectbeschrijving	5
2.1	Huidige situatie	5
2.2	Voorgenomen initiatief	5
2.3	Planproces	6
Hoofdstuk 3	Beleidskader	7
3.1	Rijksbeleid	7
3.2	Provinciaal beleid	7
3.3	Gemeentelijk beleid	9
Hoofdstuk 4	Toetsing omgevingsaspecten	11
4.1	Vormvrije m.e.r.-beoordeling/Milieueffectrapportage	11
4.2	Ecologie	12
4.3	Water	17
4.4	Bodemkwaliteit	18
4.5	Archeologie	18
4.6	Cultuurhistorie	19
4.7	Kabels en leidingen	19
4.8	Overige omgevingsaspecten	19
Hoofdstuk 5	Uitvoerbaarheid	21
5.1	Maatschappelijke uitvoerbaarheid	21
5.2	Economische uitvoerbaarheid	21
Hoofdstuk 6	Afweging en Conclusies	23
6.1	Aanleiding	23
6.2	Afweging	23
6.3	Conclusie	23

Bijlagen bij de ruimtelijke onderbouwing

Bijlage 1	Effect op NNN gebied
Bijlage 2	Rapportage toetsing Wet natuurbescherming
Bijlage 3	Plan van aanpak aanwezigheid heikikker ledyk
Bijlage 4	Verklaring van geen bezwaar oversteek N359
Bijlage 5	Watercompensatie

Ruimtelijke
onderbouwing

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De Provinsje Fryslân werkt aan het verbeteren van de verkeersveiligheid en de doorstroming van de provinciale weg N359 tussen Lemmer en Balk. In het traject zit een aantal knelpunten. Deze ruimtelijke onderbouwing gaat over de aanpak van de kruising van de ledyk met de N359.

Voor verbetering van de kruising, diende de Provinsje bij de gemeente De Fryske Marren een aanvraag om omgevingsvergunning in voor de aanleg van een nieuwe en veiliger oversteek voor het landbouwverkeer en voor incidenteel fiets- en autoverkeer.

Binnen de regels behorende bij de ter plaatse geldende beheersverordening is de aanleg van de nieuwe oversteek niet geheel mogelijk. Daarom kan een omgevingsvergunning pas worden verleend na afwijking van de beheersverordening. Om de afwijking te motiveren moet onderbouwd worden, dat er sprake is van een goede ruimtelijke ordening. De voorliggende ruimtelijke onderbouwing voorziet daarin.

1.2 Projectgebied

Het projectgebied van deze ruimtelijke onderbouwing heeft betrekking op de kruising van de ledyk met de N359 (Suderséwei) vlak bij het dorp Sondel. In figuur 1 is, rood omcirkeld, de ligging ten opzichte van de omgeving aangegeven op de luchtfoto.



Figuur 1 Ligging (rood omcirkeld) van het projectgebied (bron: Google maps).

1.3 Planologische regeling

Het deel van de N359 waar we hier over spreken, ligt binnen het plangebied van de beheersverordening 'Buitengebied Zuid West 2017' van de gemeente De Fryske Marren. In de beheersverordening worden de onderliggende, eerder vastgestelde, bestemmingsplannen van toepassing verklaard.

Voor de specifieke locatie van de nieuwe oversteek betreft dat de plankaart en de voorschriften van het bestemmingsplan 'Herziening Bestemmingsplan Buitengebied 2004'. Zie voor een uitsnede van de plankaart figuur 2.

Binnen het bestemmingsplan 'Herziening Bestemmingsplan Buitengebied 2004' is de nieuwe oversteek geprojecteerd binnen een aantal bestemmingen, te weten de bestemming 'Verkeersdoeleinden', de bestemming 'Agrarisch gebied in een open landschap' en de bestemming 'Natuurgebied'. Er is geen sprake van een vrijwaringszone, waterkering of archeologische (verwachtings-) waarde.

Hieronder wordt gemotiveerd, dat de aanleg van de nieuwe oversteek mogelijk is binnen de bestemming 'Verkeersdoeleinden' en de bestemming 'Agrarisch gebied in een open landschap'. De voorgenomen wijziging van de kruising komt niet overeen met de regels behorende bij de bestemming 'Natuurgebied'.

*** Bestemming 'Verkeersdoeleinden'.**

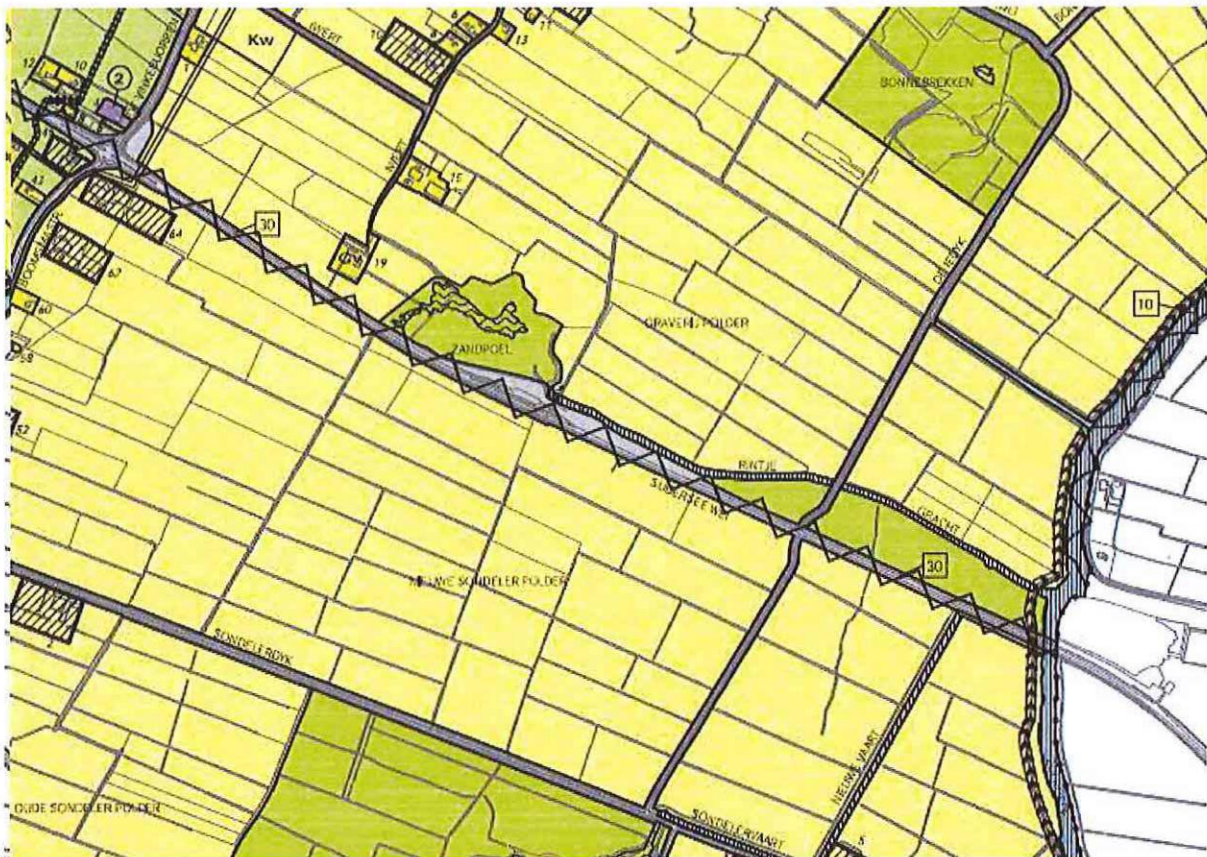
Het deel van de nieuwe oversteek dat is gelegen binnen de bestemming 'Verkeersdoeleinden' is passend in de beheersverordening, gelijk aan de huidige situatie. Ook bruggen en overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, zijn toegestaan. In de beheersverordening is een hoogtebeperking opgenomen voor bouwwerken, geen gebouwen zijnde, van 10,00 meter. Voor bouwwerken rechtstreeks ten behoeve van de geleiding, beveiliging en regeling van het verkeer geldt dat ook hoger mag worden gebouwd. Binnen de bestemming is ook water toegestaan. Ter plaatse geldt tevens een 'aandachtszone wegen' ex. artikel 40 van het bestemmingsplan.

*** Bestemming 'Agrarisch gebied in een open landschap'.**

Binnen de bestemming 'Agrarisch gebied in een open landschap' zijn infrastructurele voorzieningen toegestaan, mits ondergeschikt aan de bestemming. De landbouwoversteek wordt voornamelijk aangelegd ten dienste van de agrarische bestemming van de gronden. De bestemming staat aanleg van de oversteek niet in de weg. Ook zijn waterhuishoudkundige voorzieningen en waterlopen toegestaan.

*** Bestemming 'Natuurgebied'.**

De landbouwoversteek ligt gedeeltelijk binnen de bestemming 'Natuurgebied'. Binnen de bestemming 'Natuurgebied' in het bestemmingsplan 'Herziening Bestemmingsplan Buitengebied 2004' (van toepassing via beheersverordening) zijn infrastructurele voorzieningen en sloten toegestaan, maar alleen ondergeschikt aan de bestemming 'Natuurgebied', welke is bedoeld voor het behoud, herstel en de ontwikkeling van de natuurlijke en landschappelijke waarden van de natuurgebieden. Expliciet is bepaald dat de aanleg van wegen en paden wordt toegerekend tot strijdig gebruik. De beheersverordening en het van toepassing verklaarde bestemmingsplan bevatten geen mogelijkheden waarmee de nieuwe oversteek toch mogelijk gemaakt kan worden.



GEBIEDSBESTEMMINGEN



Figuur 2 Uitsneden en legenda van de geldende planologische regeling (bron: Provinsje Fryslân, www.ruimtelijkeplannen.nl).

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt een beschrijving gegeven van de huidige situatie, de gewenste ontwikkeling en de ruimtelijke inpassing daarvan. In hoofdstuk 3 worden vervolgens de uitgangspunten van het project getoetst aan het, voor het project relevante, beleid op rijks-, provinciaal en gemeentelijk niveau. In Hoofdstuk 3 wordt de voorgenomen ontwikkeling getoetst aan milieu- en omgevingsaspecten.

In hoofdstuk 5 worden de maatschappelijke- en economische uitvoerbaarheid van het project besproken. Tot slot wordt in Hoofdstuk 6 Afweging en Conclusies een beknopte samenvatting en conclusie van de ruimtelijke onderbouwing weergegeven.

Hoofdstuk 2 Projectbeschrijving

2.1 Huidige situatie

In de huidige situatie kruist de N359 met De Iedyk door middel van een gelijkvloers kruispunt met een voorrangssituatie (zie figuur 3).



Figuur 3 Huidige kruising N359 - De Iedyk (bron: Google Streetview).

2.2 Voorgenomen initiatief

Het kruispunt wordt aangepast ter verbetering van de doorstroming van het verkeer op en de verkeersveiligheid van de N359. Er is een kruispunt ontworpen voor een veiliger oversteek van voornamelijk het landbouwverkeer (zie figuur 4). Een veilige oversteek is ook van belang voor het gebruik door autoverkeer en voor een gebruik door fietsers en wandelaars.

Een veilige oversteek is tevens van belang voor het recreatieve fiets- en wandelnetwerk. Maatregelen voor overstekende fietsers ontbreken momenteel. De Fietsersbond heeft deze oversteek als knelpunt aangemerkt. (bron: 'Onderzoeksplan Knelpunten N359 Lemmer - Sondel', 6 december 2017).

Ten behoeve van de verkeersveiligheid worden de rijbanen van de N359 ter plaatse van de oversteek van elkaar gescheiden. Om halverwege het kruispunt een opstelstrook te creëren, ruim genoeg voor een tractor met aanhanger, is er sprake van een groter ruimtebeslag dan in de huidige situatie.

In figuur 4 is de positie van de huidige weg op de achtergrond nog zichtbaar. Behalve de aanleg van de nieuwe weg, moet ook de huidige weg worden verwijderd en de waterlopen worden omgelegd.



Figuur 4 Ontwerp landbouwoversteek De ledyk (bron: Provinsje Fryslân).

2.3 Planproces

Door de Provinsje is een 'Onderzoeksplan Knelpunten N359 Lemmer - Sondel' opgesteld dat als doel had onderzoek te verrichten naar de oplossingsmogelijkheden om de conflictpunten op de N359 te reduceren en/of op te lossen. In het rapport worden de diverse conflictpunten beschreven en worden mogelijke oplossingsrichtingen aangedragen.

De kruising van de ledyk is één van de conflictpunten. Bij de voorbereiding en de afronding van de rapportage zijn de diverse belanghebbenden, waaronder de direct aanwonenden, de grondgebruikers en verenigingen van dorpsbelangen betrokken geweest en kon men meepraten over de diverse varianten en de oplossingsrichtingen.

Hoofdstuk 3 Beleidskader

In dit hoofdstuk volgt een beschrijving van het voor het projectgebied van toepassing zijnde beleid, voor zover dat een direct verband houdt met de gewenste ontwikkeling. Daarbij wordt ingegaan op rijks-, provinciaal en gemeentelijk beleid.

3.1 Rijksbeleid

Voor wat betreft het rijksbeleid wordt allereerst gewezen op de Nota Mobiliteit en op de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte.

Nota Mobiliteit

In de Nota Mobiliteit is het verkeers- en vervoersbeleid op rijksniveau beschreven. Het kabinet wil de mobiliteitsgroei zó accommoderen, dat betrouwbare, vlotte en veilige verplaatsingen van A naar B mogelijk zijn binnen de (inter)nationale wettelijke- en beleidsmatige kaders van milieu en leefomgeving. Veiligheid, duurzaamheid en omgevingskwaliteit moeten zo weinig mogelijk lijden onder de toename van mobiliteit. Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen zijn hiervoor gezamenlijk verantwoordelijk.

Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR, 2012)

In de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (2012) wordt de rijkstaak over de ruimtelijke ordening beperkt tot zaken van nationaal belang. Daarbij vervangt deze structuurvisie de eerdere Nota Ruimte en de Nota Mobiliteit. In de structuurvisie ligt het accent op zaken van nationaal belang, zoals landelijke hoofdwegen. De met dit bestemmingsplan mogelijk gemaakte wegverbeteringen vallen daar niet onder. Het gaat hier om een provinciale weg.

In de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte is het IJsselmeer als Natura 2000 gebied aangewezen en behoort het verder tot de Ecologische HoofdStructuur (EHS)/ Natuurnetwerk Nederland (NNN). Paragraaf 4.2 gaat hier nader op in.

Besluit algemene regels ruimtelijke ordening

Het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) stelt regels over de 14 aangewezen nationale belangen zoals genoemd in de SVIR. De beoogde ontwikkeling binnen het projectgebied raakt geen van de nationale belangen en is daarom niet in strijd met de SVIR en het Barro.

Samenvattend: de ontwikkeling past binnen de uitgangspunten van het rijksbeleid.

3.2 Provinciaal beleid

Het provinciaal ruimtelijk beleid is verwoord in het Streekplan Fryslân 2007, de Structuurvisie Grutsk op 'e Romte en de Verordening Romte Fryslân 2014. In het Provinciaal Verkeer- en Vervoerplan staat het provinciale verkeersbeleid.

Streekplan Fryslân 2007

Het provinciaal beleid van de provincie Fryslân is opgenomen in het Streekplan Fryslân 2007 'Om de kwaliteit fan de romte', vastgesteld op 13 december 2006. Hierin staan de ruimtelijke kaders waarbinnen ruimtelijke ontwikkelingen kunnen plaatsvinden. Het streekplan geeft de gewenste ruimtelijke ontwikkeling van Fryslân aan voor een periode van tien tot vijftien jaar.

In het Streekplan wordt onder meer een optimale bereikbaarheid als doel gesteld. Hierbij staan een zorgvuldige ruimtelijke inpassing en veiligheidsaspecten centraal. Verbeteringen in de infrastructuur zijn primair gericht op het oplossen van verkeerskundige knelpunten. De ontwikkelingen in het plangebied dragen hier aan bij. In 2012 heeft het Streekplan een tussentijdse evaluatie ondergaan. Het Provinciaal Verkeer- en Vervoerplan (zie hierna) regelt de afstemming tussen het verkeerssysteem en de verplaatsingsbehoeften.

Grutsk op 'e Romte

De provincie zet in op het in stand houden en verder ontwikkelen van de belangrijke landschappelijke kwaliteiten en waarden in de provincie. Hiervoor heeft de provincie op 26 maart 2014 de structuurvisie 'Grutsk op 'e Romte' vastgesteld.

Met het ontwerp is inhoud gegeven aan de instandhouding van de landschappelijke waarden door toepassing van groen en behoud van waterlopen en -partijen. Hierbij wordt voldaan aan de uitgangspunten van de structuurvisie.

Verordening Romte Fryslân 2014

In de Verordening Romte Fryslân (vastgesteld op 25 juni 2014) stelt de provincie regels aan de provinciale belangen. Deze regels moeten in gemeentelijke plannen worden vertaald.

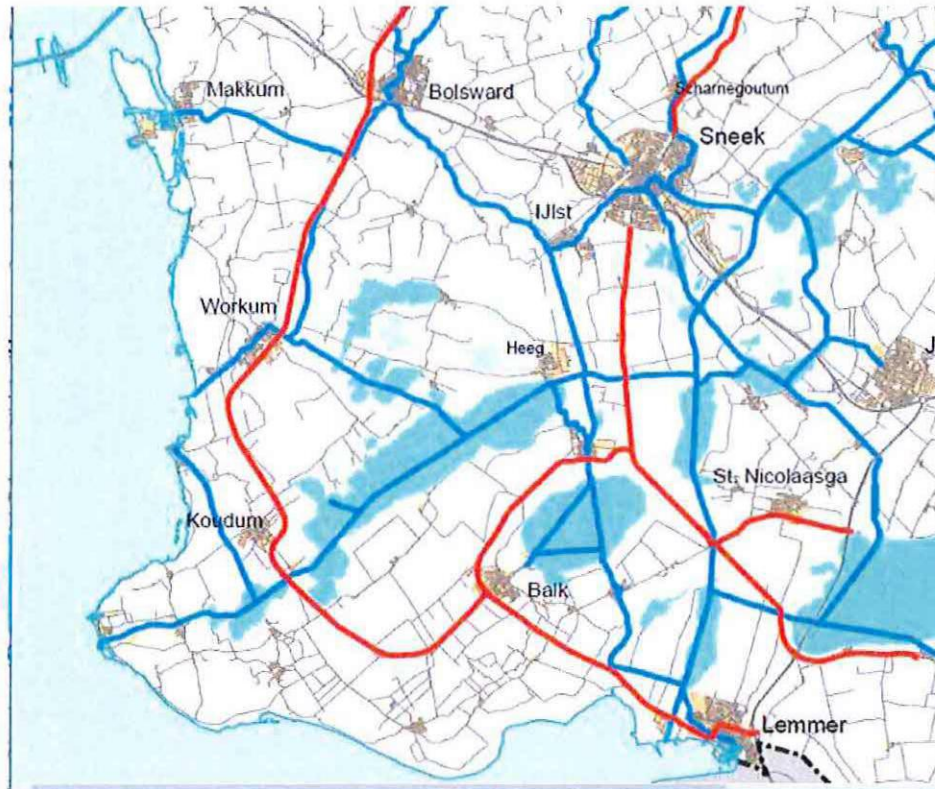
Met betrekking tot het thema 'ruimtelijke kwaliteit' stelt de verordening dat een ruimtelijk plan dient te voorzien in een zorgvuldige inpassing van nieuwe infrastructuur of aanpassing van infrastructuur binnen de kernkwaliteiten per landschapstype. Verder dient een ruimtelijk plan ook aan te geven op welke wijze rekening wordt gehouden met cultuurhistorische elementen en structuren. In het bestemmingsplan wordt hierop ingegaan. Tenslotte dienen ook de archeologische waarden onderzocht en beschermd te worden. De verschillende elementen en omgevingsaspecten zijn in het bestemmingsplan afgewogen, hoofdstuk 4 gaat hierop in.

Met betrekking tot het thema 'ecologische hoofdstructuur' geeft de verordening aan, dat een ruimtelijk plan voor de als ecologische hoofdstructuur aangewezen gronden geen activiteiten of ontwikkelingen mogelijk mag maken die leiden tot een significante aantasting van de samenhang tussen de gebieden die deel uitmaken van de ecologische hoofdstructuur. In 4.2 wordt aangegeven hoe hiermee voor deze ontwikkeling wordt omgegaan en op welke wijze compensatie ten aanzien van de aanwezige natuurwaarden wordt gerealiseerd.

Provinciaal Verkeer- en Vervoerplan 2006 (PVVP, herzien 2012)

In het Provinciaal Verkeer- en Vervoerplan (PVVP) 'Fryslân feilig foarút' wordt het provinciaal beleid op het gebied van bereikbaarheid, mobiliteit en veiligheid verwoord. De provincie stelt hierin als hoofddoel het realiseren van een duurzaam verkeer- en vervoersysteem in Fryslân. In het PVVP zijn verkeersveiligheid en bereikbaarheid van voorzieningen belangrijke beleidsuitgangspunten. De N359 is in het PVVP opgenomen als stroomweg voor het zuidwesten van de provincie. De weg dient ook als zodanig ingericht te zijn. Het bestemmingsplan biedt hiervoor het juridisch-planologische kader.

In het PVVP wordt geconstateerd dat Lemmer in de N359 de 'poort' naar de Zuidwesthoek vormt, maar dat er tegelijkertijd met enige regelmaat sprake is van congestie en leefbaarheidsproblemen op de traverse door Lemmer. Op grond van het PVVP worden uitvoeringsprogramma's opgesteld, waarin rekening is gehouden met de reconstructie van de N359. Zo ook in het meest recente Uitvoeringsprogramma Verkeer en Vervoer 2016. In de planning wordt volgens het programma rekening gehouden met de uitvoering in 2017-2018. De ontwikkelingen in het plangebied zijn in overeenstemming met het PVVP.



Figuur 5 Stroomfunctie N359 binnen de Zuidwesthoek (bron: Provincie Fryslân, 2012).

Coalitieakkoord 2015 - 2019

Het coalitieakkoord van Gedeputeerde Staten van de Provincie Fryslân gaat voor een bereikbare omgeving. Er wordt ingezet op gezonde, veilige en snelle infrastructurele verbindingen. Het optimaliseren van de N359 op het wegvak Lemmer - Sondel maakt deel uit van dit programma. Eén van de onderdelen die deel uitmaken van deze doelstelling is het zorgen voor betere oversteekplaatsen.

Samenvattend: de ontwikkeling is in overeenstemming met het provinciale beleid.

3.3 Gemeentelijk beleid

Een deel van het gemeentelijk beleid wordt gevormd door de bestemmingsplannen en de beheersverordeningen die door de gemeenteraad worden vastgesteld. In paragraaf 1.3 is hierop ingegaan.

Verder past het project binnen verschillende gemeentelijke beleidsnotities, die overigens niet alle dezelfde mate van relevantie hebben, zoals de Structuurvisie Lemsterland, Masterplan toegangspoort Lemmer, Raamwerk Lemmer en het Gemeentelijk verkeer- en vervoerplan. Zo wordt in het Masterplan toegangspoort Lemmer rekening gehouden met de voorgenomen verbeteringswerkzaamheden aan de N359. De Structuurvisie Lemsterland wijst op het belang van het oplossen van de verkeersknelpunten, waaronder de oversteekbaarheid van de N359 door Lemmer. Ook wordt in de structuurvisie op de wenselijkheid gewezen om de N359 ruimtelijk beter in te passen.

Het GVVP De Fryske Marren belicht uitgebreid de verkeerssituatie in de gemeente en tevens op de N359 met daarbij behorende gewenste maatregelen. Er wordt verder gewerkt aan een 'duurzaam veilig verkeerssysteem'. Maatregelen in verband met een goede aansluiting van het onderliggend wegennet op de N359 hebben een belangrijke prioriteit in het GVVP. Ook het belang van maatregelen voor langzaam verkeer (zoals fietsverkeer) heeft prioriteit.

Samenvattend: de nieuwe oversteek ter plaatse van de Iedyk levert geen strijdigheid op met vigerend gemeentelijk beleid.

Hoofdstuk 4 Toetsing omgevingsaspecten

Voor het project is het van belang dat tijdens de uitvoering en in de nieuwe situatie sprake is van een goede omgevingssituatie. Deze omgevingstoets gaat in op de milieuaspecten en andere sectorale regelgeving.

4.1 Vormvrije m.e.r.-beoordeling/Milieueffectrapportage

In de bijlage bij het Besluit milieueffectrapportage (Besluit mer) zijn activiteiten opgenomen waarvoor een m.e.r. (beoordelings-) procedure moet worden doorlopen. De activiteiten zijn verdeeld in twee lijsten, de zogenaamde C- en D-lijst. De nieuwe oversteek De Iedyk valt binnen geen van de activiteiten zoals opgenomen in de C-lijst.

In de D-lijst is de volgende activiteit opgenomen: D1.1: de wijziging of uitbreiding van een autosnelweg of autoweg. Ter hoogte van De Iedyk is op dit moment ook een oversteek met de N359. De N359 is een autoweg in de zin van het Besluit mer. Beoordeeld moet worden of de nieuwe oversteek een wijziging van deze autoweg betreft. Met de beoogde ingreep blijft er op deze locatie een kruispunt bestaan, maar omwille van de verkeersveiligheid worden de rijstroken ter hoogte van het kruispunt ontvlochten. Om ook trekkers met een aanhanger een opstelkans te geven, wordt de kruisende weg in een ronding aangelegd. In feite betreft deze ingreep een nieuw ontwerp van een bestaande, gelijkvloerse kruising. Zie figuur 6 en figuur 7 voor respectievelijk de bestaande en de nieuwe situatie.

Door de aanleg van de nieuwe oversteek wijzigt de autoweg zelf niet. De rijbanen worden plaatselijk ontvlochten, maar blijven gelijkvloers en de verkeersintensiteit neemt niet toe. De doorstroming van het verkeer wordt verbeterd. Op voorhand kunnen significante milieueffecten ten gevolge van deze ingreep worden uitgesloten.

Geconcludeerd wordt dat de voorgestelde vernieuwde oversteek bij De Iedyk géén activiteit betreft in de zin van het Besluit mer. Een m.e.r.-beoordeling of milieueffectrapport (MER) is op grond van het Besluit mer niet noodzakelijk.



Figuur 6 Bestaande situatie (bron: Google maps).



Figuur 7 Nieuwe situatie (bron: Provinsje Fryslân).

4.2 Ecologie

Toetsingskader

Bij ruimtelijke ontwikkelingen moet rekening gehouden worden met de natuurwaarden van de omgeving en met beschermde plant- en diersoorten. Bij de bescherming van gebieden gaat het om op Europees niveau aangewezen Natura 2000-gebieden. Verder worden in de provinciale verordening gebieden beschermd die van belang zijn voor de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), nu Natuurnetwerk Nederland (NNN). De bescherming van gebieden en de bescherming van soorten en hun verblijfplaatsen is geregeld in de Wet natuurbescherming.

Voor de realisering van de oversteek is een ecologische toets aan de Wet natuurbescherming gedaan. De rapportage is als bijlage 2 bijgevoegd bij deze ruimtelijke onderbouwing.

Gebiedsbescherming

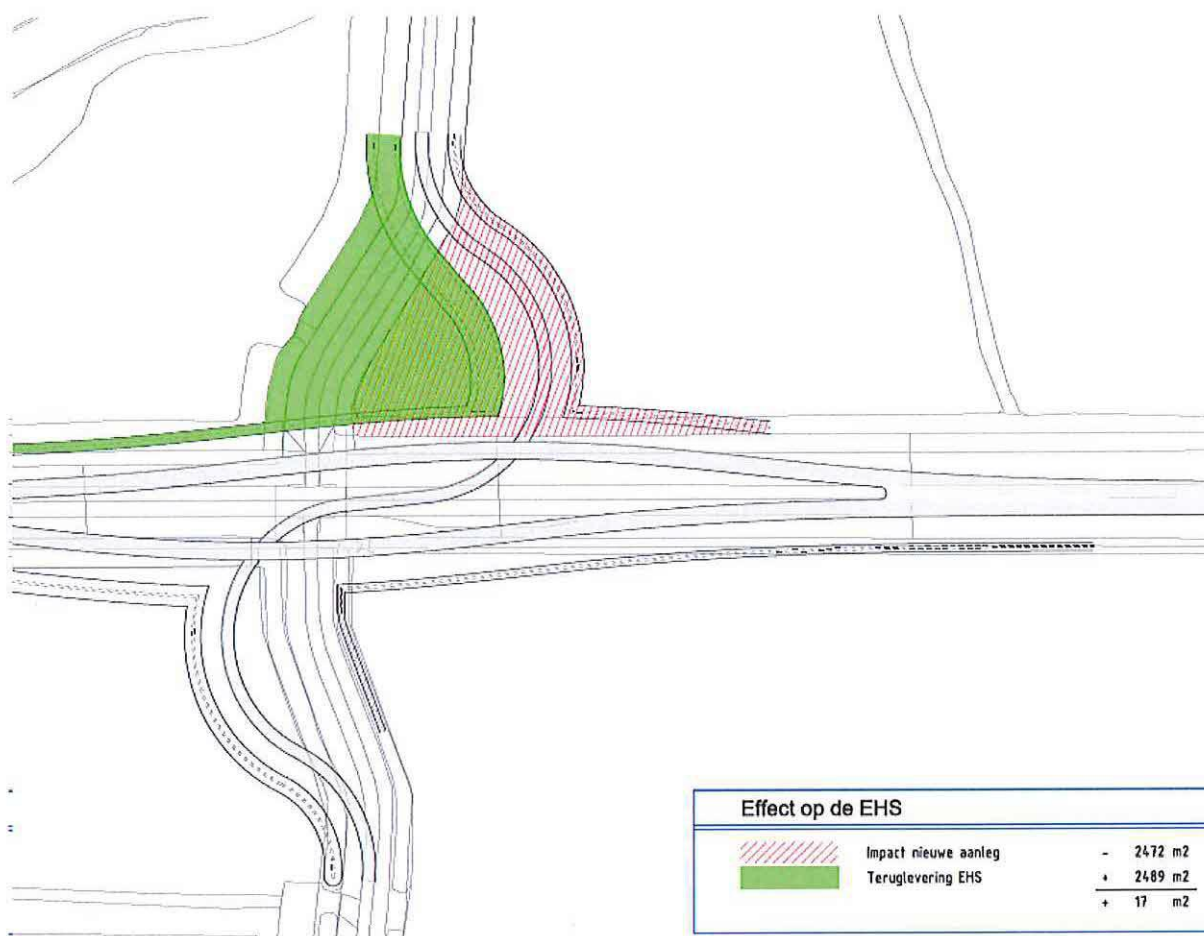
- NNN gebied (Natuurnetwerk Nederland)

Het noordelijke deel van het plangebied is gelegen binnen een natuurbestemming (zie figuur 8) en binnen aangewezen NNN gebied. De gewijzigde aanleg van de kruising heeft impact op het natuurgebied. Echter door het feit, dat de gronden waarop de nu nog aanwezige weg is gesitueerd worden teruggeleverd aan het natuurgebied, ontstaat er per saldo een toename van het oppervlakte natuurgebied ter plaatse. In figuur 9 en in bijlage 1 is dit weergegeven.

Gesteld kan worden, dat er geen significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied plaats vindt. Ook is er geen sprake van een significante vermindering van de oppervlakte van de gronden, of een significante aantasting van de samenhang tussen de gebieden die deel uitmaken van de ecologische hoofdstructuur (NNN gebied). Hiermee kan worden voldaan aan de regelgeving vanuit het Rijk en aan het bepaalde in de *Verordening Romte Fryslân 2014* (artikel 7.1.1, onder 1 tot en met 3).



Figuur 8 Ligging van de NNN gebieden ten opzichte van het plangebied (bron: Fryslân.maps 2017).



Figuur 9 Compensatie natuurgebied (bron: Provinsje Fryslân). Per saldo wordt 17m2 meer teruggeleverd aan de natuur.

- Natura 2000 gebied

Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is het gebied 'Ijsselmeer' en is gelegen op circa 1.4 kilometer vanaf de kruising. Uit de Rapportage toetsing Wet natuurbescherming blijkt onder meer het volgende.

Het plangebied zelf is niet van betekenis voor de beschermde waarden van het Natura 2000-gebied Ijsselmeer. Daarom leidt de ontwikkeling niet tot areaalverlies van habitattypen of leefgebied. Het plan voor de nieuwe oversteek leidt niet tot een toename van de verkeersbewegingen op de N359. Van een toename van de verstoring of een toename van de stikstofuitstoot is daarom geen sprake. Effecten in de gebruiksfase zijn daarom in het geheel niet aan de orde. Vanwege de aard van het project en de afstand tot het Natura 2000-gebied is er ook geen sprake van negatieve gevolgen tijdens de aanlegfase.

Resumé gebiedsbescherming: uit de Rapportage toetsing Wet natuurbescherming (bijlage 2) blijkt, dat zowel in de aanlegfase als in de gebruiksfase geen negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied Ijsselmeer optreden.



Figuur 10 Ligging Natura 2000-gebied IJsselmeer (geel) ten opzichte van het plangebied (rode cirkel) (bron: www.alterra.nl).

Soortenbescherming

Omdat het project samen zou kunnen gaan met effecten op beschermde plant- en diersoorten, is in de Rapportage toetsing Wet natuurbescherming (bijlage 2) ook onderzoek gedaan naar de aanwezigheid van beschermde soorten.

Uit het onderzoek blijkt, dat het gebied aan de Iedijk geschikt is voor algemene broedvogels, geschikt is als potentieel doch niet essentieel fourageergebied voor vleermuizen en een goede habitat kan zijn voor de heikikker en bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad, meerkikker, kleine watersalamander, haas, bunzing, en veldmuis.

Uit de rapportage blijkt, dat als gevolg daarvan de volgende vervolgstappen nodig zijn.

- Werken buiten het broedseizoen

Voor alle werkzaamheden geldt, dat gewerkt dient te worden buiten het broedseizoen. Het broedseizoen loopt van circa 1 maart t/m 1 augustus. Als vlak voor of na het broedseizoen gewerkt wordt, dan is eerst een controle nodig, door een ecooloog, op aanwezigheid van broedende vogels. Wanneer de ecooloog het terrein vrijgeeft kunnen de werkzaamheden doorgang vinden. Als een ingebruikzijdend nest wordt aangetroffen, dan dient te worden gewacht tot de betreffende vogel is uitgebroed en de jongen vliegvlug zijn.

- Ecologisch onderzoek heikikker

Bij het vergraven van sloten en poelen geldt dat er, voorafgaand aan de werkzaamheden, (aanvullend) ecologisch onderzoek nodig is naar de heikikker. Dit bestaat uit drie onderzoeksronden in de periode van half februari t/m eind maart, waarbij twee avonden naar kooractiviteit wordt geluisterd en eenmaal overdag naar eiklonpen wordt gezocht.

- Zorgplicht

Voor overige Nationaal beschermde soorten geldt de zorgplicht. De zorgplicht houdt in dat schade aan wilde planten en dieren zoveel, als redelijkerwijs mogelijk is, wordt voorkomen. Bijvoorbeeld door bij het dempen van sloten één richting op te werken, in de richting van open watergangen.

- Ontheffingsaanvraag

Bij het aantreffen van leefgebied van de heikikker en/of grote modderkruiper is na afronding van het volledige onderzoek een ontheffingsaanvraag op de Wet natuurbescherming (onderdeel soorten) nodig. Voor het aanvragen van een ontheffing dient een activiteitenplan en eventueel mitigatieplan te worden opgesteld.

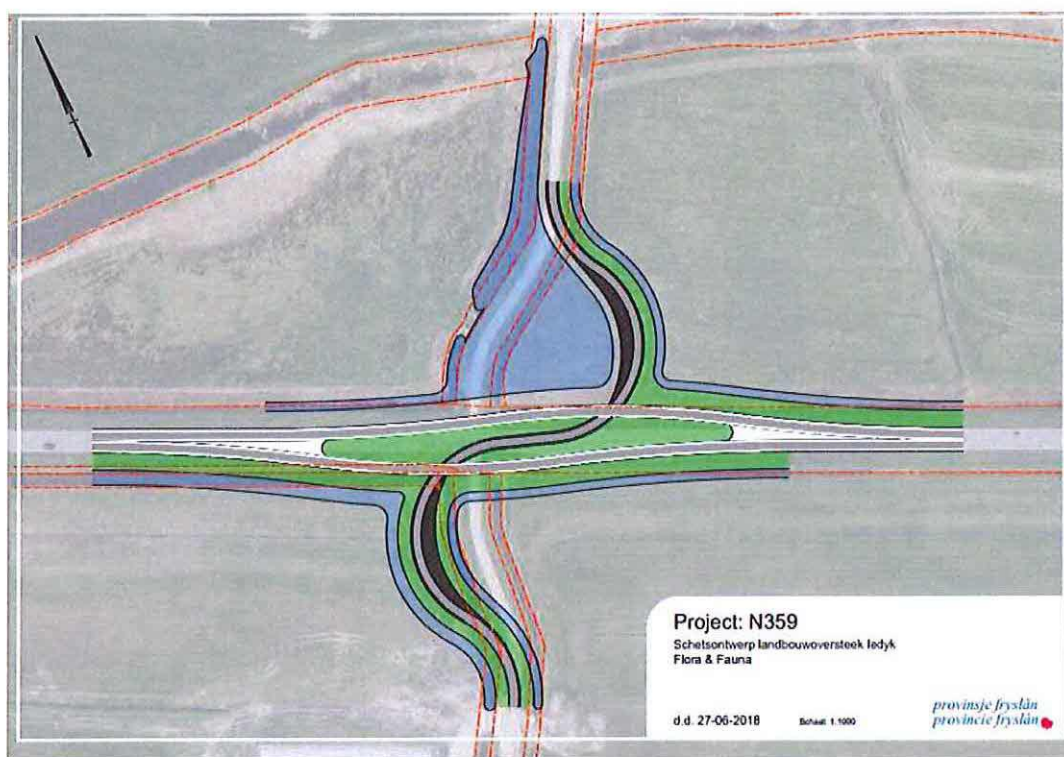
De diverse aanbevelingen vanuit de rapportage zullen in acht worden genomen en zijn afgestemd met de afdeling vergunningverlening Wet natuurbescherming van de provincie.

Zo wordt volgens het Plan van aanpak aanwezigheid heikikker ledyk in de winter van 2018 een ecologisch werkprotocol opgesteld waarin wordt uitgegaan van een worst-case scenario. Dit betekent, dat het uitgangspunt is dat de heikikker in de te vergraven sloten in het plangebied aanwezig is en deze als voortplantingshabitat gebruikt. Met dit ecologisch werkprotocol wordt het bestek opgesteld en kan de aannemer al bij voorbaat rekening houden met maatregelen die in worst-case moeten worden getroffen.

Hiermee worden maatregelen geborgd en effecten op deze beschermde soort geminimaliseerd. In het voorjaar van 2019 wordt dan een nader veldonderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van de heikikker in het gebied. Mocht uit het veldonderzoek blijken dat nadere mitigerende maatregelen nodig zijn, dan zullen deze worden getroffen.

Met dit Plan van aanpak aanwezigheid heikikker ledyk (bijlage 3) kan gegarandeerd worden, dat de staat van instandhouding van de heikikker door dit project niet in het geding is en effecten op de soort worden voorkomen dan wel geminimaliseerd.

Op basis hiervan is inmiddels door de provincie onder voorwaarden een zogenaamde Verklaring van geen bezwaar oversteek N359 afgegeven voor de realisering van de betreffende ontwikkeling.



Figuur 11 schetsontwerp landbouwoversteek Iedyk Flora en Fauna (bron: Provincie Fryslân).

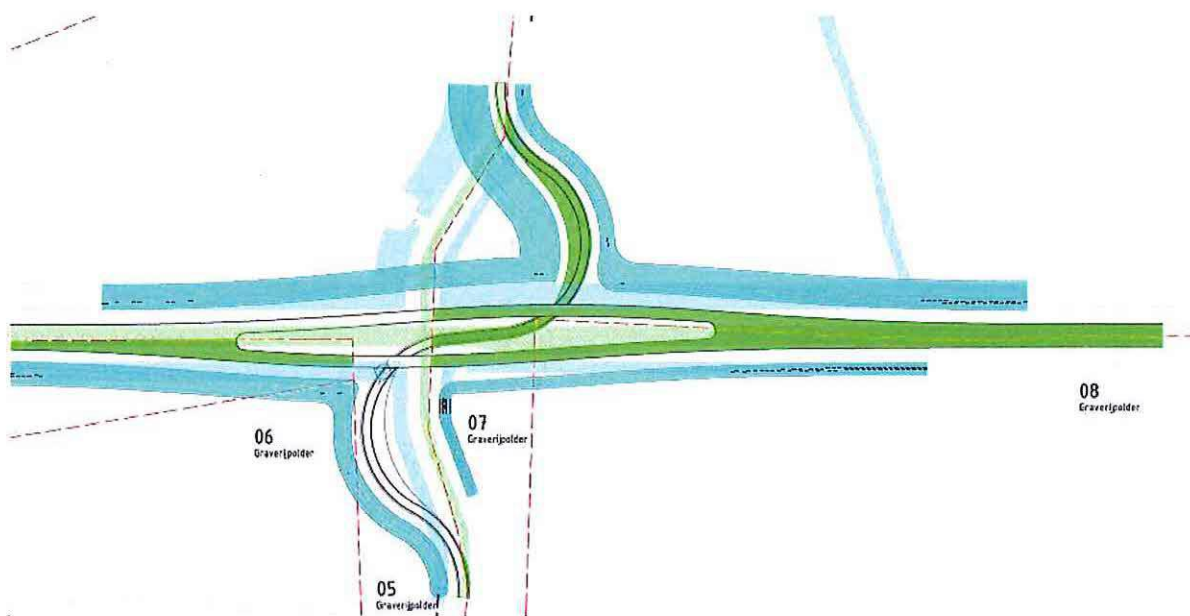
4.3 Water

Vanwege het belang van het water in de ruimtelijke ordening wordt van waterschappen een vroege en intensieve betrokkenheid bij het opstellen van ruimtelijke plannen verwacht. Deze watertoets is een verplicht onderdeel in de ruimtelijke procedure geworden. Het projectgebied ligt in het beheersgebied van het Wetterskip Fryslân. Tussen de provincie en het waterschap is in een vroegtijdig stadium intensief en direct contact geweest over de wateraspecten in het plan.

Na het toezenden van de profielen en de compensatieberekeningen is het waterschap akkoord met de plannen en de watercompensatie.

Voor de nieuwe oversteek is het nodig een aantal sloten aan de zuidzijde van de Iedyk te verleggen. Ten noorden van de Iedyk worden geen sloten verlegd. Er worden duikers aangelegd om de waterverbinding in stand te houden.

In het voortraject van de planvorming is het waterschap betrokken. In overleg met het waterschap is, zoals aangegeven, in het ontwerp de compensatie van water nadrukkelijk meegenomen teneinde voor de ontwikkeling maatwerk te kunnen verrichten. Aan de noordzijde van de Iedyk wordt een brede waterloop gerealiseerd (zie figuur 11) waardoor de toename aan verharding ruimschoots wordt gecompenseerd. Zie voor de volledige overzichtstekening van de watercompensatie Bijlage 5.



Figuur 12 Watercompensatie landbouwoversteek (bron: Provinsje Fryslân).

4.4 Bodemkwaliteit

Toetsingskader

Op grond van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) dient, in verband met de uitvoerbaarheid van een plan, rekening te worden gehouden met de bodemkwaliteit in het projectgebied. Bij functiewijzigingen dient te worden bekeken of de bodemkwaliteit voldoende is voor de functie. In de Wet bodembescherming is bepaald dat indien de desbetreffende bodemkwaliteit niet voldoet aan de norm voor de functie, de grond zodanig dient te worden gesaneerd dat zij kan worden gebruikt voor de desbetreffende functie (functiegericht saneren). Voor een nieuw geval van bodemverontreiniging geldt, in tegenstelling tot oude gevallen (voor 1987), dat niet functiegericht maar in beginsel volledig moet worden gesaneerd.

Onderzoek en conclusie

Het projectgebied is in het geldende bestemmingsplan met een agrarische en een natuurfunctie bestemd. De gronden zijn ook als zodanig in gebruik en in gebruik geweest. Er kan daarom redelijkerwijs gesteld worden dat de bodemkwaliteit ook nu nog voldoende is om de wijziging van de kruising te kunnen realiseren.

4.5 Archeologie

Toetsingskader

Per 1 juli 2016 is de Erfgoedwet in werking getreden. Op dat moment is een deel van de Monumentenwet 1988 opgegaan in de Erfgoedwet, alleen het deel dat betrekking heeft op de besluitvorming in de fysieke leefomgeving gaat over naar de Omgevingswet, wanneer deze in werking treedt. Dit geldt ook voor de verordeningen, bestemmingsplannen, vergunningen en ontheffingen op het gebied van archeologie. Vooruitlopend op de datum van ingang van de Omgevingswet zijn deze artikelen te vinden in het Overgangsrecht in de Erfgoedwet, waar ze van toepassing blijven zolang de Omgevingswet nog niet van kracht is. De kern van de wet is dat wanneer de bodem wordt verstoord, archeologische resten intact moeten blijven. Als dit niet mogelijk is, is opgraving een optie.

Toetsing

In de beheersverordening en het daarin van toepassing verklaarde bestemmingsplan is geen archeologische dubbelbestemming opgenomen waarvoor een specifieke regeling geldt. Ook de Friese Archeologische Monumentenkaart Extra (FAMKE) geeft voor de onderhavige ontwikkeling en gezien de aard van de omgeving geen nadere vervolgadvisen.

Daarmee kan geconcludeerd worden, dat er vanuit het aspect archeologie geen belemmeringen voor de uitvoering van dit project bestaan.

4.6 Cultuurhistorie

Toetsingskader

Goede ruimtelijke ordening betekent dat er een integrale afweging plaatsvindt van alle belangen die effect hebben op de kwaliteit van de ruimte. Een van die belangen is de cultuurhistorie. Per 1 januari 2012 is in het kader van de modernisering van de monumentenzorg (MoMo) in het Besluit ruimtelijke ordening van het rijk

opgenomen dat gemeenten bij het maken van ruimtelijke plannen rekening moeten houden met cultuurhistorische waarden.

Onderzoek en conclusie

Er is geen sprake van specifieke cultuurhistorische waarden binnen het projectgebied. Hier hoeft in de ontwikkeling dan ook geen rekening mee gehouden te worden. Het aspect cultuurhistorie vormt geen belemmering voor deze ontwikkeling.

4.7 Kabels en leidingen

Toetsingskader

Bij de uitvoering van ruimtelijke ontwikkelingen moet rekening gehouden worden met de aanwezigheid van elektriciteit- en communicatiekabels en nutsleidingen in de grond. Daarvoor gelden beperkingen voor het uitvoeren van ingrepen in de bodem. Daarnaast zijn zones, bijvoorbeeld rondom hoogspanningsverbindingen, straalpaden en radarsystemen van belang. Deze vragen om het beperken van gevoelige functies of van de hoogte van bouwwerken. Voor ruimtelijke plannen zijn alleen de hoofdleidingen van belang. De kleinere, lokale leidingen worden bij de uitvoering door middel van een Klic-melding in kaart gebracht.

Onderzoek en conclusie

In het projectgebied is geen sprake van kabels en leidingen die een planologische zone hebben en van invloed zijn op de ontwikkeling.

4.8 Overige omgevingsaspecten

De aanvraag om een omgevingsvergunning met ruimtelijke onderbouwing gaat over een bestaande kruising die verkeersveiliger wordt gemaakt door het veranderen van de oversteek. Met het ontwerp van de nieuwe oversteek is de verkeersveiligheid gediend en wordt de doorstroming van het verkeer bevorderd.

De kruising blijft bestaan, zij wordt alleen veiliger ontworpen. Het nieuwe ontwerp, zoals al in paragraaf 4.1 genoemd, heeft geen gevolgen in de zin van een toename van het verkeer of de behoefte aan parkeervoorzieningen. Hierdoor heeft de aanpassing van het kruispunt geen toename van wegverkeerslawaaï, stikstofdepositie en externe veiligheidsrisico's en geen afname van de luchtkwaliteit tot gevolg. Nader onderzoek naar deze milieuaspecten is daarom niet noodzakelijk.

Hoofdstuk 5 Uitvoerbaarheid

Wettelijk bestaat de verplichting om inzicht te geven in de uitvoerbaarheid van een ruimtelijk plan, zo ook voor deze onderbouwing. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt in de maatschappelijke en de economische uitvoerbaarheid.

5.1 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

Voortraject van voorbereiding

Via de procedure van de omgevingsvergunning voor afwijking van het bestemmingsplan (uitgebreide procedure) kan de maatschappelijke uitvoerbaarheid van dit project worden aangetoond. Tijdens deze procedure zijn verschillende momenten waarop gereageerd kan worden op de plannen. Echter zijn in het voortraject, zoals werd aangehaald in paragraaf 2.3, de omgeving en de diverse belanghebbenden in de planvorming betrokken en is men gevraagd hierop te reageren en mee te denken. Er kan worden gesteld dat er met alle betrokkenen door de provincie regelmatig en uitvoerig is overlegd. Gebleken is dat de maatregelen op voldoende draagvlak in de omgeving mogen rekenen. Verder wordt er vanuit het project brede informatie verstrekt over de planvorming en de voorgenomen uitvoering.

Procedure omgevingsvergunning

Op grond van artikel 6.18 van het Besluit omgevingsrecht (Bor) wordt de ontwikkeling voorgelegd aan de betrokken overlegpartners. Daarna wordt de ontwerpomgevingsvergunning met bijbehorende stukken gedurende een periode van zes weken ter inzage gelegd. Tijdens deze periode bestaat de mogelijkheid tot het indienen van zienswijzen. Een ieder wordt zo in de gelegenheid gesteld om bedenkingen tegen het initiatief kenbaar te maken. De eventueel ingekomen zienswijzen worden door de gemeente beantwoord en meegewogen in de besluitvorming over het verlenen van de omgevingsvergunning. Tegen het vaststellingsbesluit bestaat de mogelijkheid voor beroep en hoger beroep.

5.2 Economische uitvoerbaarheid

Financiële haalbaarheid

Deze ruimtelijke onderbouwing vormt het toetsingskader voor de realisatie van de nieuwe oversteek. De realisering van de nieuwe oversteek maakt onderdeel uit van een programma dat de aanpak van de N359 voor het wegvak Lemmer - Balk omvat. De initiatiefnemer, de provincie, heeft aannemelijk gemaakt dat de oversteek is ingebed in een beleidsvisie met uitvoeringsprogramma dat bestuurlijk is geaccordeerd. Hiermee is aangetoond dat het plan financieel haalbaar is. Voor de ontwikkeling is een planschadeovereenkomst afgesloten.

Grondexploitatie

Onderhavig project is geen aangewezen bouwplan in de zin van het Besluit ruimtelijke ordening. Hierdoor geldt er geen verplichting voor het opstellen van een exploitatieplan of het anderszins verzekeren van de kosten. Zoals hiervoor aangegeven is het plan financieel haalbaar.

Hoofdstuk 6 Afweging en Conclusies

6.1 Aanleiding

Deze ruimtelijke onderbouwing dient ter afweging voor het verlenen van een omgevingsvergunning met toepassing van artikel 2.12 lid 1 sub a onder 3 van de Wabo, waarmee de ontwikkeling van de nieuwe oversteek wordt gerealiseerd.

6.2 Afweging

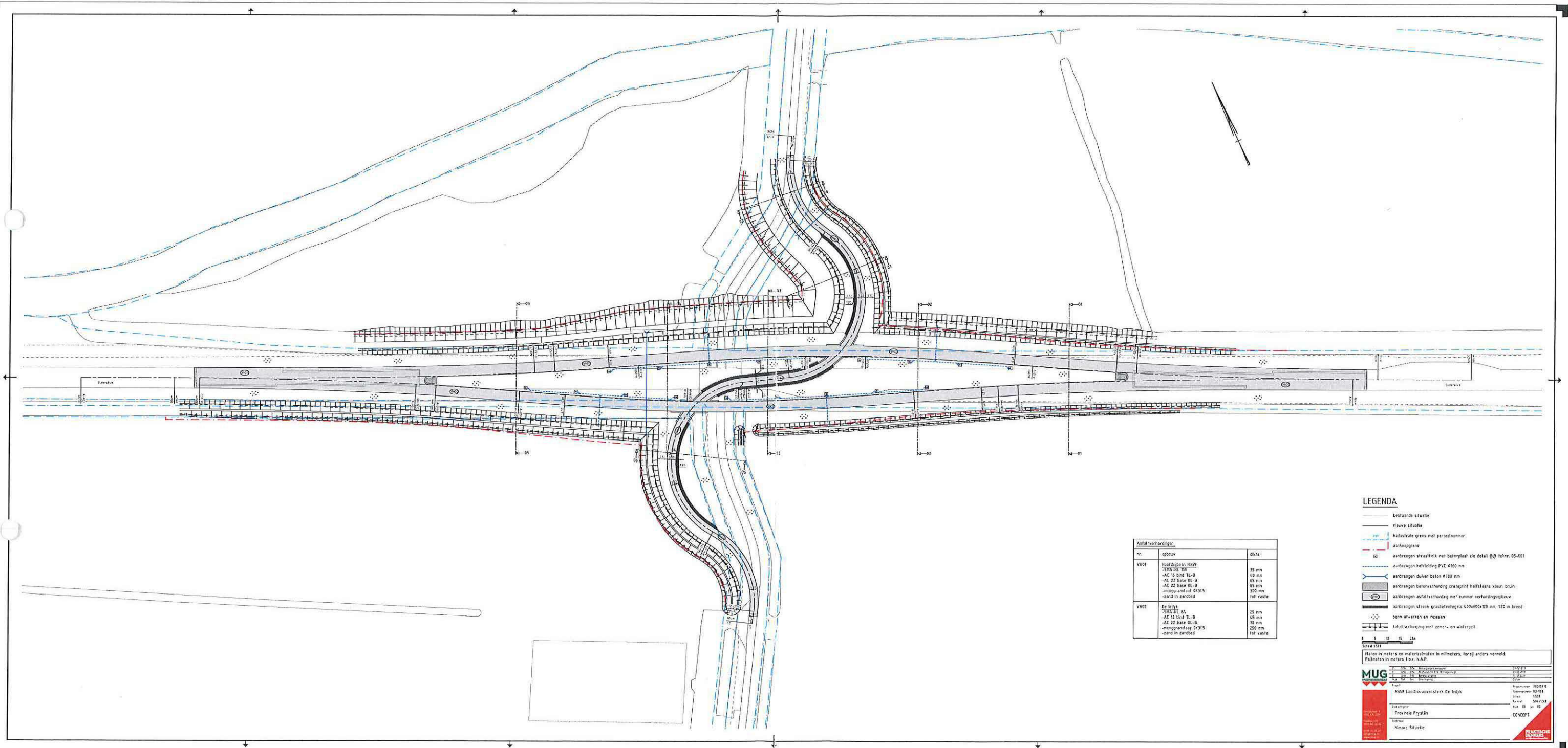
Het project past binnen de beleidskaders van het Rijk, de provincie en de gemeente.

De omgevingsaspecten en/of sectorale wet- en regelgeving leveren geen belemmeringen op voor realisatie van de infrastructurele ontwikkeling in het projectgebied. Hierbij is in beschouwing genomen, dat reeds geanticipeerd wordt op de mogelijke aanwezigheid van de heikikker in het gebied. Komend voorjaar wordt gericht veldonderzoek gedaan naar de aanwezigheid van deze diersoort. Indien noodzakelijk zullen mitigerende maatregelen worden getroffen.

De nieuwe oversteek levert belangrijke winst op in termen van verkeersveiligheid, de doorstroming van het verkeer en verbetering van de mogelijkheden van fiets- en wandelrecreatie.

6.3 Conclusie

Het verlenen van een omgevingsvergunning voor het project is niet in strijd met een goede ruimtelijke ordening.



Aafvalverhardingen		
nr.	opbouw	dikte
V001	Roofdrain N559	
	-SPA-AL 100	35 mm
	-AC 15 bind TL-B	40 mm
	-AC 22 base OL-B	65 mm
	-AC 22 base OL-B	85 mm
V002	De Hoek	
	-SPA-AL 6A	25 mm
	-AC 15 bind TL-B	45 mm
	-AC 22 base OL-B	35 mm
	-menggruutslag D315	250 mm
	-zand in zandbed	tot vaste

LEGENDA

- bestaande situatie
- nieuwe situatie
- kadastrale grens met perceelnummer
- aanhefgrans
- aanbrengen straattekst met betonplaat zie detail @D tekenr. 05-101
- aanbrengen bekleding PVC 4700 mm
- aanbrengen duiker beton 4700 mm
- aanbrengen betonverharding c/aefprint halfsteens klein: bruin
- aanbrengen asfaltverharding met nummer verhardingsopbouw
- aanbrengen strook grasbetonregels 60x60x100 mm, 120 m breed
- borm afwerken en inkeuken
- talud watergang met zoner- en watergiet

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

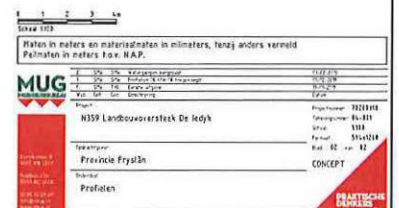
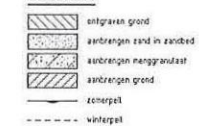
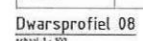
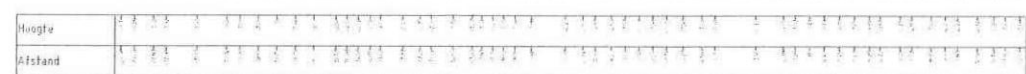
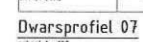
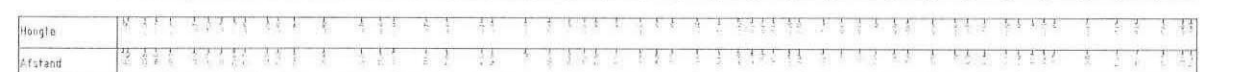
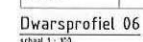
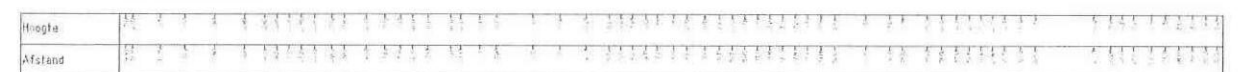
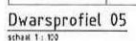
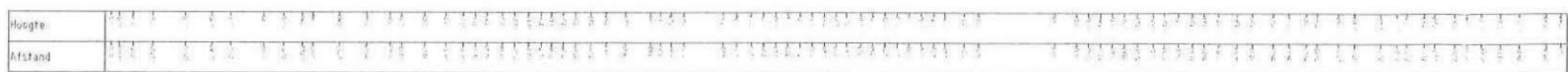
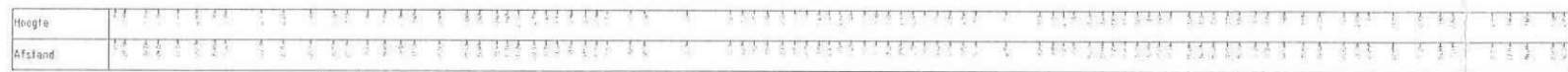
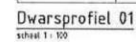
Schaal 1:100

Maten in meters en matenafstanden in millimeters, tenzij anders vermeld.
Puntmaten in meters t.o.v. N.A.P.

MUG

Project	N559 Landbouwoverslaak De Hoek	Projectnummer	302319
Opdrachtgever	Provincie Fryslân	Maatschappij	03-201
Ontwerper	Nieuwe Situatie	Schaal	1:100
		Bestand	50x40x4
		Blad	01
		CONCEPT	

PLANON





Legenda vak 02 - 08 l.b.v. ledyk

- Contouren bestaande watergang
- Bestaande duiker
- Bestaande stuw
- Gravispolder
- Grens poldergebied, incl. teltief nummer en naam
- Contouren nieuwe situatie
- Aanduiding te verwijderen verharding
- Aanduiding nieuwe verharding
- Aanduiding te dempen watergang
- Aanduiding nieuwe watergang
- Nieuwe duiker

TEK nr	VAK nr	OPP te verwijderen asfalt m2	OPP nieuwe asfalt m2	SALDO m2	OPP 10% compenseren m2	OPP te dempen watergang m2	OPP nieuwe watergang m2	SALDO m2	SALDO Watercompensatie m2
2064	02		1195	0	1195	120	0	0	120
2064	04		540	720	-180	-18	1340	1460	150
2064	05		1935	2005	-70	-7	2299	1685	-614
2064	06		0	0	0	0	340	340	340
2064	07		1000	2005	-1005	-101	2945	3046	101
2064	08		1055	920	135	14	825	955	30
									Totaal
									15

E Watercompensatie

N359 Lemmer (A6) - Balk - Bolsward - Boksum (N31)

Traject Lemmer - Sodel fase 2

Definitief

19-10-18

35 359 2064

Vries, Hendrik

Van:
Verzonden: vrijdag 26 oktober 2018 12:24
Aan:
Onderwerp: RE: N359 Lemmer - Sondel, Watercompensatie locatie Iedyk

Goedemiddag Hendrik,

In principe horen dempingen in hetzelfde peilvak te worden gecompenseerd; de demping in het land van Vd Goot ligt in peilvak 07, maar wordt dus zo te zien in het ontvangende peilvak 05 gecompenseerd. In dit geval kunnen we daar wel akkoord mee gaan. Wellicht worden deze 2 peilvakken ook nog samengevoegd bij het herleggen van de duikers onder en bij de N359.

De profielen zien er nu goed uit. Dus akkoord zo wat betreft watercompensatie.

Met vriendelijke groet,

Medewerker vergunningverlening
Werkdagen: ma | di | wo(middag) | do | vr

Van: \
Verzonden: vrijdag 26 oktober 2018 11:00
Aan:
Onderwerp: FW: N359 Lemmer - Sondel, Watercompensatie locatie Iedyk

Van: '
Verzonden: woensdag 24 oktober 2018 17:03
Aan: '
Onderwerp: RE: N359 Lemmer - Sondel, Watercompensatie locatie Iedyk

Hallo Abe Jan,

Dat is niet de bedoeling geweest.

- De demping in peilvak 07 van v.d. Goot is in de tabel opgenomen maar niet uitgesplijt.
- De constatering dat er een verschuiving is van peilvak 05 richting peilvak 07 nodig is. Klopt dit wilden we niet zo maar eigenhandig doorvoeren.
- We hebben de waterbergende breedte van het op de waterlijn gelijk getrokken met bestaande, waar mogelijk (verschuiving insteek landzijde)
- In de verharding wordt in de overrijdbare gedeeltes grasbetonsteen, als water doorlatende verharding, toegepast. Dit is in mindering gebracht op de tabel "asfaltverharding"

Bovenstaande opmerkingen zijn verwerkt. Het lukt niet om alles op nul te laten sluiten.

Groet,

Van: Abe Jan Nauta <
Verzonden: woensdag 24 oktober 2018 15:52

Aan:

Onderwerp: RE: N359 Lemmer - Sondel, Watercompensatie locatie Iedyk

Goedemiddag

Heb het bekeken, maar met de profielen erbij vind ik de compensatie nog meer tegenvallen, helaas.

Ten eerste mis ik nog steeds de compensatie voor de demping in het land van Vd Goot (ten noorden van DP 1). Dit zal in peilvak 07 gecompenseerd moeten worden, het gaat om circa 175 m² wateroppervlak. Misschien deze demping anders voorlopig buiten beschouwing laten?

De andere opmerkingen staan in de bijgevoegde uitsnede.

Bij DP 1 is het waterbergend oppervlak bij zomerpeil van de noordelijke bermsloot in de nieuwe situatie behoorlijk afgenomen. Dit zou minstens gelijk moeten zijn. (de onderste rode lijn is de huidige waterbergende breedte en de bovenste rode lijn de nieuwe breedte.)

Bij DP 3 hoort de westelijke watergang in peilvak 05 te liggen (het peilvak schuift vanwege de te maken bocht in de Iedyk mede op, peilvak 07 wordt daarmee iets kleiner)

Bij DP 2 speelt hetzelfde als de opmerking bij DP 1, het waterbergend oppervlak bij zomerpeil verminderd behoorlijk in de nieuwe situatie.

M vr gr,

Van: '

Verzonden: woensdag 24 oktober 2018 13:15

Aan: ,

Onderwerp: RE: N359 Lemmer - Sondel, Watercompensatie locatie Iedyk

Urgentie: Hoog

Goedemiddag

Naar aanleiding van jou telefoongesprek met

Heeft jij de watercompensatie tekening opnieuw

beschouwt.

Bijgevoegd is de gewijzigde watercompensatie tekeningen, aangevuld met dwarsprofielen.

Graag verneem of hierop een akkoord, voor wat betreft de watertoets, kan worden gegeven. Zodat de omgevingsvergunning doorgang kan verkrijgen.

Met vriendelijke groet,

Van: ,

Verzonden: vrijdag 19 oktober 2018 17:27

Aan: ,

Onderwerp: RE: N359 Lemmer - Sondel, Watercompensatie locatie Iedyk

Ik heb toch onvoldoende gegevens om de compensatie goed te kunnen beoordelen, zeker aan de noordzijde van de Suderséwei.

Om een betrouwbare inschatting te kunnen maken zie ik graag 4 dwarsprofielen tegemoet van de nieuwe situatie (de oude situatie daarin opgenomen is nog beter), de 4 profielen heb ik met zwarte stift in bijgaande uitsnede aangegeven.

Van:

Verzonden: vrijdag 19 oktober 2018 15:30

Aan: /

Onderwerp: RE: N359 Lemmer - Sondel, Watercompensatie locatie Iedyk

Dat klopt. Om de 8m2 van vak 07 extra te compenseren is de insteek landzijde 3cm over de hele lengte verschoven. Deze verschuiving is op de tekening (schaalniveau) niet af te lezen. Het was duidelijker geweest dat ik deze toelichting direct had meegegeven.

Van: /

Verzonden: vrijdag 19 oktober 2018 15:21

Aan:

Onderwerp: RE: N359 Lemmer - Sondel, watercompensatie locatie Iedyk

Oké! naar de tekening is zo te zien exact hetzelfde als de vorige? Alleen in de tabel zie ik een enkel getal iets aangepast.

Van:

Verzonden: vrijdag 19 oktober 2018 15:03

Aan: /

Onderwerp: RE: N359 Lemmer - Sondel, Watercompensatie locatie Iedyk

Urgentie: Hoog

Goedemiddag

De opmerkingen tav 07 is terecht. We hebben de watercompensatie, lees ontwerplijnen van de nieuw watergang verruimt.

Bijgevoegd een herziening van de watercompensatie tekening.

Hopende hiermee te voldoen om een positief wateradvies te verkrijgen.

Met vriendelijke groet,

Opdracht Infrastructuur & Mobiliteit

provinsje fryslân
provincie fryslân 

Tweebaksmarkt 52, (bezoekadres)

Postbus 20120, 8900 HM Leeuwarden

www.fryslan.nl

.....
Tink oan it miljeu foar 't jo beslute dizze mail te printsjen / Denk aan het milieu voor u besluit deze mail te printen
.....

Van: /

!>

Verzonden: woensdag 17 oktober 2018 16:47

Aan:

Onderwerp: RE: N359 Lemmer - Sondel, Watercompensatie locatie Iedyk

Goedemiddag!

We zien op de tekening ook een te dempen sloot in vak 07, gelegen in het land van Vd Goot (sloot loopt noord-zuid). Het komt mij zo voor dat er dan te weinig gecompenseerd wordt in vak 07.

Met vriendelijke groet,

/ Medewerker vergunningverlening

Van:

Verzonden: maandag 8 oktober 2018 9:40

Aan: /

Onderwerp: N359 Lemmer - Sondel, Watercompensatie locatie Iedyk

Goedemorgen heer

Kort geleden hebben we contact gehad over de aanpassingen van de Iedyk en de daarvoor ingediende aanvraag via het omgevingsloket.

Voor het Wetterskip moet er op deze locatie meer duidelijkheid komen over de kunstwerken, duiker en stuw ter plaatse. De technische uitwerking van de kunstwerken wordt opgepakt (in overleg met Bauke en Oane) in de voorbereiding. Daar op volgend zal uiteindelijk de een vergunningsaanvraag t.b.v. WFS worden aangevuld.

Zoals benoemd loopt er parallel bij de gemeente een uitgebreide procedure ten behoeve van de bestemmingswijziging van het perceel aan de noordzijde. Het perceel wat in de huidige situatie de bestemming natuur EHS-overige heeft. Over deze procedure heb ik een schrijven van de gemeente ontvangen om te voorzien in aanvullende stukken.

Eén daarvan is een wateradvies. Bijgaand heb ik de watercompensatie tekening (geupdate ontwerp) toegevoegd. Deze tekening voorziet alleen in de toename en afname van het verharde oppervlak en de compensatie daarvan (indien van toepassing). Het is voor de voortgang van belang dat op deze tekening een positief advies komt vanuit het Wetterskip. Dit staat geheel los van de technische aanpassingen.

Graag ontvang ik van u een terugkoppeling op bijgevoegde tekening. Zodat deze terugkoppeling tezamen met de bijgevoegde tekening als aanvulling kan worden ingediend op de gemeentelijke procedure.

Voor vragen kunt u altijd telefonisch contact opnemen.

Met vriendelijke groet,

provinsje fryslân
provincie fryslân 

Tweebaksmarkt 52, (bezoekadres)
Postbus 20120, 8900 HM Leeuwarden
www.fryslan.nl

Opgave Infrastructuur & Mobiliteit

.....
Tink oan it miljeu foar't jo beslute dizze mail te printsjen / Denk aan het milieu voor u besluit deze mail te printen
.....

<< Disclaimer >>

Persoonsgegevens en privacy

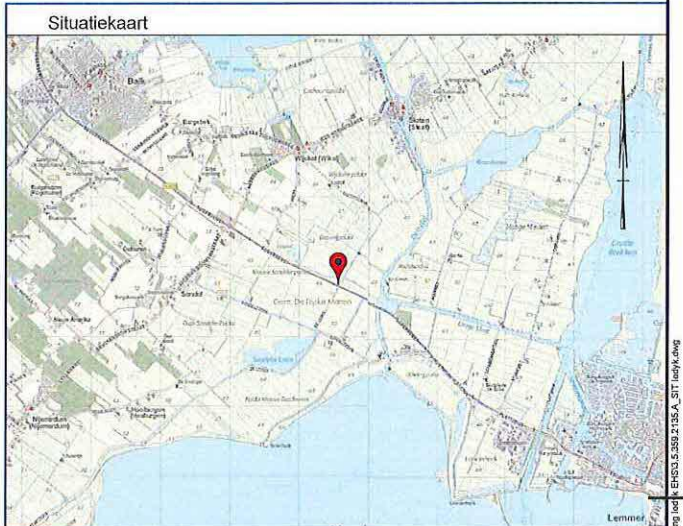
De provinsje Fryslân giet sekuer mei jo persoonsgegevens om en hannelet neffens de Algemene verordening gegevensbescherming en de Uitvoeringswet Algemene verordening gegevensbescherming. Lês [hier](#) ús Privacyferklearring.

Persoonsgegevens en privacy

De provincie Fryslân gaat zorgvuldig om met uw persoonsgegevens en handelt overeenkomstig de Algemene verordening gegevensbescherming en de Uitvoeringswet Algemene verordening gegevensbescherming. Lees [hier](#) onze Privacyverklaring.

Denk aan het milieu voordat u dit bericht print.

Dit bericht is alleen bestemd voor de geadresseerden. Aan dit bericht kunnen geen rechten worden ontleend.



0 10 20 30 40m

Opmerkingen

- Maten in meters, tenzij anders is aangegeven.
- Hoogtematen in meters t.o.v. N.A.P., tenzij anders is aangegeven.
- Constructiematen in millimeters, tenzij anders is aangegeven.

A		DEFINITIEF	J.Boelen	05-10-'18
Versie		Omschrijving	Geleend door	Datum uitgifte
Provinciale weg				
N359 Lemmer (A6) - Balk - Bolsward - Boksum (N31)				
Project				
Landbouwoversteek Iedyk				
Onderdeel				
Situatietekening Impact EHS				
Geleend door	Acc.	Documenttype	Formaat	Ontwerpfase
J.Boelen		Tekening	A3.1 - 297x841	Schetsontwerp
Gecontroleerd door	Acc.	Schaal	Projectnummer	Besteknummer
H.Vries		1:1000	-	-
		Blad	Aantal	Tekeningnummer
		1	1	3.5.359.2135

Definitief

provincie Fryslân
provincie Fryslân

Plattekam 5 oktober 2018



Toetsing Wet natuurbescherming opwaardering N359 Lemmer - Sondel



*b*uro *b*akker adviesburo voor ecologie



Toetsing Wet natuurbescherming opwaarder- ding N359 Lemmer - Sondel

Opdrachtgever
Provincie Fryslân

Contactpersoon
I

Status
definitief

Datum
6 juli 2018

Vrijgave

Inhoud

1 Inleiding	5
1.1 Aanleiding en vraagstelling	5
1.2 Wettelijk kader	5
1.3 Onderzoeksmethode	6
1.4 Ligging en beschrijving plangebied	6
1.5 Planbeschrijving	8
2 Resultaten en effecten soorten	11
2.1 Vogelrichtlijnsoorten	11
2.2 Habitatrichtlijnsoorten	12
2.3 Nationaal (overige) beschermde dier- en plantensoorten	14
3 Effectbeoordeling Natura 2000	16
3.1 Doelstellingen Natura 2000-gebied	16
3.2 Voorkomen beschermde waarden nabij het plangebied	18
3.3 Mogelijke effecten	20
3.4 Effectbeoordeling	20
4 Conclusie	23
4.1 Conclusie beschermde soorten	23
4.2 Conclusie Natura 2000	24
4.3 Benodigde vervolgstappen beschermde soorten	24
5 Literatuur en bronnen	25
B 1 Bijlage: vrijgestelde soorten	27

1 | Inleiding

1.1 Aanleiding en vraagstelling

De provincie Fryslân heeft het plan om bij de N359 tussen Lemmer en Sondel op twee locaties werkzaamheden uit te voeren. Het gaat om de volgende werkzaamheden:

1. aanleg van parallelweg en verlenging van een kavelpad naar Platte Dijk nr. 30 te Lemmer.
2. aanleg verbeterde oversteek De Iedyk over de N359.

Om deze ontwikkelingen binnen de kaders van de Wet natuurbescherming uit te voeren is Buro Bakker gevraagd een quickscan uit te voeren. Effecten op beschermde soorten als gevolg van de gewenste ontwikkeling, kunnen niet op voorhand worden uitgesloten. Daarnaast vindt de ontwikkeling plaats nabij Natura 2000-gebied IJsselmeer. Een toetsing aan de Wet natuurbescherming is dan ook noodzakelijk. In dit rapport zijn de bevindingen van de toets uitgewerkt.

Deze quickscan geeft antwoord op de volgende vragen:

- Welke beschermde flora en fauna zijn aanwezig of kunnen in het plangebied en omgeving voorkomen?
- Welke beschermde waarden van het Natura 2000-gebied zijn aanwezig of kunnen in het plangebied en omgeving voorkomen?
- Kan het voornemen negatieve effecten hebben op beschermde flora en fauna of de beschermde waarden van het Natura 2000-gebied?
- Zo ja, welke effecten kunnen optreden en welke maatregelen zijn dan nodig om deze negatieve effecten te voorkomen?
- Indien schade niet volledig is te vermijden, welke vervolgstappen zijn dan aan de orde?

1.2 Wettelijk kader

1.2.1 Soortbescherming

Per 1 januari 2017 zijn de Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet en Boswet opgegaan in één nieuwe wet: de Wet natuurbescherming. Hoofdstuk 3 van de Wet natuurbescherming betreft het onderdeel soorten, voorheen de Flora- en faunawet. Met deze quickscan vindt de toetsing aan het onderdeel soorten van de Wet natuurbescherming plaats. Voor dit project is de provincie Fryslân het bevoegd gezag voor de uitvoering van de Wet natuurbescherming en voor het verlenen van een eventuele ontheffing.

In de Wet natuurbescherming (Wnb) worden drie beschermingsregimes onderscheiden:

- **Vogelrichtlijnsoorten** (artikel 3.1 -3.4)
- **Habitatrichtlijnsoorten** en soorten genoemd in de Verdragen van Bern en Bonn (artikel 3.5 - 3.9)
- **Andere nationaal beschermde soorten** (artikel 3.10 - 3.11; bijlage onderdeel A en B)

Onder de Wnb geldt, net als onder de Flora- en faunawet, de zorgplicht (artikel 1.11.) voor alle in het wild levende dieren. De provincie Fryslân heeft voor de implementatie van de Wnb een verordening vastgesteld. Voor een aantal algemene beschermde soorten zoogdieren en amfibieën geldt een vrijstelling in de provincie.

1.2.2 Gebiedsbescherming

De bescherming van Natura 2000-gebieden is geregeld in hoofdstuk 2 van de Wnb. De bescherming van de gebieden is onder de Wnb amper gewijzigd ten opzichte van de oude Natuurbeschermingswet 1998. Voor projecten of andere handelingen of plannen die de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten in een Natura 2000-gebied kunnen verslechteren of een significant verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen geldt een vergunningplicht (artikel 2.7 Wet natuurbescherming). In een zogenaamde voortoets wordt verkend of dergelijke effecten daadwerkelijk optreden en of een vergunningplicht aan de orde is.

1.3 Onderzoeksmethode

Voor het bepalen van de mogelijke effecten van de geplande werkzaamheden is het noodzakelijk te weten welke beschermde soorten aanwezig zijn en kunnen zijn, in en in de omgeving van het plangebied. Hiervoor is bronnenonderzoek en een veldbezoek uitgevoerd.

Bronnenonderzoek

Het bronnenonderzoek bestaat uit het raadplegen van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF, geraadpleegd op 1 juni 2018) en vrij beschikbare verspreidingsgegevens van beschermde soorten flora en fauna. Hiervoor zijn de meest actuele en relevante bronnen geraadpleegd (zie ook hoofdstuk 4).

Veldonderzoek

Een veldbezoek voor een inschatting van habitatgeschiktheid (quickscan) kan het hele jaar door worden uitgevoerd. Als blijkt dat habitat geschikt is voor een bepaalde beschermde soort, dan is een ecologisch onderzoek naar de betreffende soort nodig in de, voor die soort geschikte onderzoeksperiode.

Op 7 juni 2018 is een verkenning in het plangebied uitgevoerd door een ecooloog van Buro Bakker. Tijdens dit veldbezoek is een beoordeling gemaakt van het plangebied als geschikt leefgebied voor beschermde flora en fauna. Tevens zijn de eventuele waargenomen beschermde soorten genoteerd. Met behulp van een Ravon-schepnet zijn de sloten en de poel tijdens het veldbezoek steekproefsgewijs geschept om een indruk te krijgen van de eigenschappen van de sloten.

1.4 Ligging en beschrijving plangebied

Het plangebied ligt ten westen van Lemmer, langs de N359 tussen het traject Lemmer – Sondel. In Figuur 1 zijn de planlocaties weergegeven.

Parallelweg en kavelpad

Tussen de Venneweg en Plattedijk nr. 30 is het plan om aan de noordzijde van de N359 een parallelweg en kavelpad aan te leggen. Binnen dit plangebied ligt langs de N359 een brede sloot grenzend aan een recentelijk gemaaid grasland. Haaks op de brede sloot zijn een tweetal smallere sloten aanwezig. Aan het begin van de Venneweg is een poel aanwezig (Figuur 1). De poel heeft vooral een zandige bodem en weinig oever en watervegetatie. De meeste oevers van de sloten waren begroeid met ruigtekruiden zoals brandnetel, zuring etc. De sloten zijn begroeid met ondergedoken waterplanten en hebben een sliblaag.

Oversteek De ledyk

De locatie voor de aanleg van de verbeterde oversteek De ledyk ligt bij de kruising van de De ledyk en Gaestfjurwei met de N359. Hier zijn aan weerszijden van de oversteek sloten aanwezig met open graslanden. De sloten hebben relatief weinig watervegetatie en dikke sliblaag van circa 30 – 100 centimeter. Aan de noordzijde van de N359 is een groepje struiken aanwezig en sloten met rietkragen. Verder heeft ook hier het gebied een heel open karakter.



Figuur 1 Globale ligging van de twee locaties (bron: Google Earth Pro (2018)).



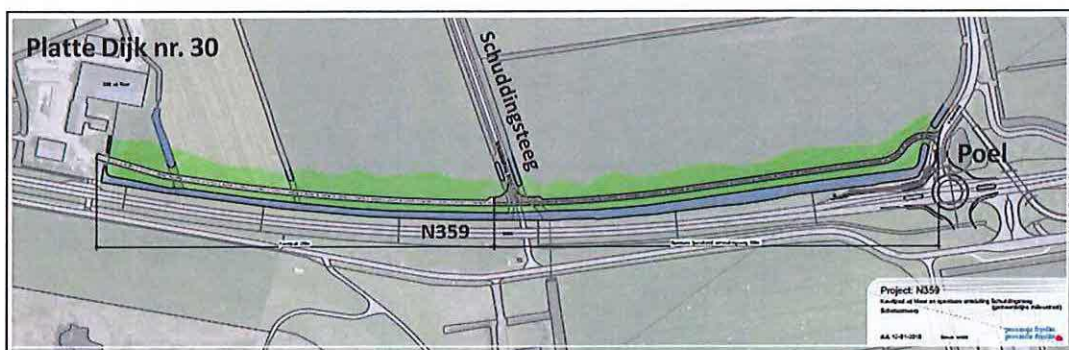
Figuur 2 Ligging Natura 2000-gebied IJsselmeer (geel) ten opzichte van de plangebieden (rode cirkel/ovaal). Bron: <https://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapsgebied.aspx?id=n2k072&groep=2>

1.5 Planbeschrijving

Het doel van de veranderingen aan de N359 en de onderliggende wegenstructuur is vooral toename van de veiligheid. Het plan leidt niet tot een toename van de verkeersbewegingen op de N359.

Aanleg parallelweg en kavelpad

Op deze locatie wordt de huidige poel aan de Venneweg vergroot om extra waterberging te creëren (Foto 1). De toekomstige openbare parallelweg die aan de noordzijde van de N359 wordt gerealiseerd start vanaf de Venneweg en kruist eerst een tweetal sloten en het aanwezige grasland tot aan de Schuddingsteeg. Daarna vervolgt het als een kavelpad en kruist het weer een tweetal sloten en landt aan op het adres aan de Platte Dijk 30 Lemmer (Foto 2). Op de kruisingen met de sloten worden duikers aangelegd. Verder blijven de sloten behouden.



Figuur 3 Aan te leggen parallelweg en kavelpad (binnen het groene deel).



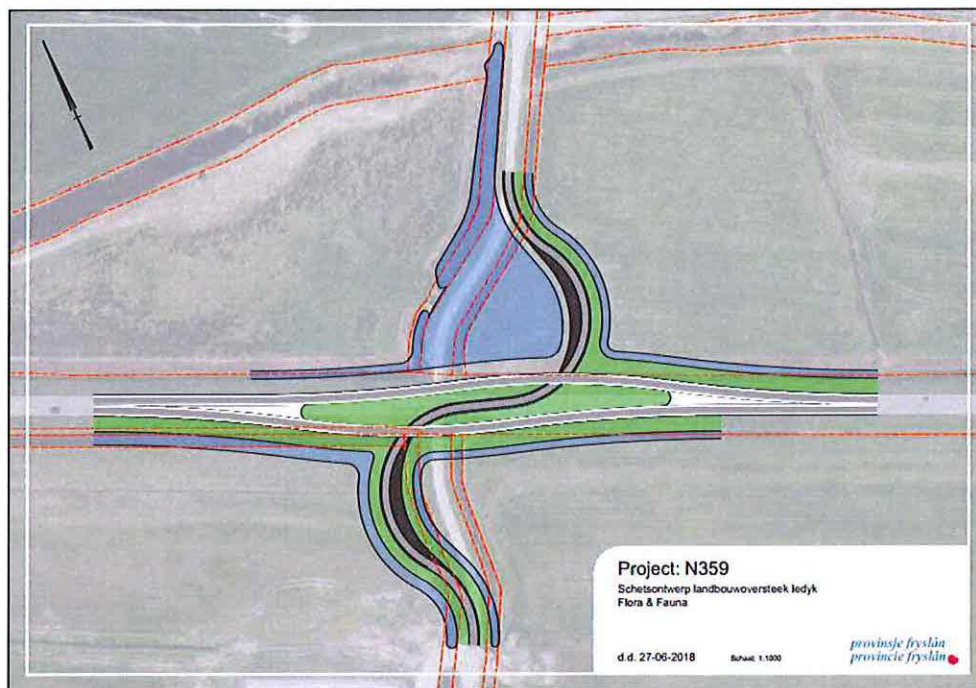
Foto 1 *De te vergroten poel.*



Foto 2 *Te doorkruisen sloten en grasland waar de parallelweg en het kavelpad doorheen komen.*

Aanleg oversteeek De ledyk

De oversteeek De ledyk wordt aangelegd over de N359 in de vorm van een S-bocht (Figuur 4). Voor deze ingreep is het verleggen van een aantal sloten aan de zuidzijde van De ledyk nodig. Aan de noordzijde worden geen sloten verlegd, maar extra waterberging gerealiseerd. Er worden ook duikers aangelegd om de waterverbinding in stand te houden. Daarnaast vinden graafwerkzaamheden plaats om de oversteeek te kunnen realiseren.



Figuur 4 Toekomstige oversteeek De ledyk over N359.



Foto 3 Impressie van de te verleggen sloten en de struiken.

2 | Resultaten en effecten soorten

Dit hoofdstuk beschrijft het (mogelijke) voorkomen van beschermde flora en fauna. Per beschermingsregime zijn de effecten beschreven en getoetst aan de Wet Natuurbescherming. Vervolgens zijn de eventuele vervolgstappen aangegeven. In dit hoofdstuk is onderscheid gemaakt in Vogelrichtlijnsoorten (paragraaf 2.1), Habitatrichtlijnsoorten (paragraaf 2.2) en Nationaal beschermde soorten (paragraaf 2.3).

2.1 Vogelrichtlijnsoorten

Aanwezige soorten

Jaarrond beschermde nesten

Voor een aantal vogelsoorten geldt dat zij hun nestplaatsen en/of hun vaste rust- en verblijfplaatsen jaarrond in gebruik hebben, of hier jaarlijks weer naar terugkeren. Deze nesten vallen jaarrond onder het beschermingsregime van artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming voor soorten van de Vogelrichtlijn.

Uit brononderzoek komt naar voren dat de jaarrond beschermde buizerd in de omgeving voorkomt. Omdat bomen in het plangebied ontbreken, is de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van de buizerd uit te sluiten.

Er zijn ook soorten waarvoor geldt dat ze alleen jaarrond beschermde nesten hebben als er sprake is van ecologisch zwaarwegende redenen. Uit brononderzoek blijkt dat onder andere boerenzwaluw en huiswaluw in en in de nabijheid van het plangebied voorkomen. Voor deze soorten is geen geschikte nestgelegenheid aanwezig.

Overige broedvogels

Uit brononderzoek blijkt dat veel vogelsoorten in de ruime omgeving van het plangebied leven. Het gaat onder andere om weidevogels zoals grutto, kievit, scholekster, rietvogels zoals blauwborst, kleine karekiet, rietgors, rietzanger voor en watervogels zoals meerkoet, wilde eend.

Tijdens het veldbezoek zijn de blauwe reiger, kleine karekiet, meerkoet en veldleeuwerik waargenomen. Het plangebied biedt voor een groot aantal vogelsoorten een geschikt broedbiotoop met de aanwezigheid van weilanden, sloten en een bosje.

Effecten en vervolg

Jaarrond beschermde soorten

Binnen het plangebied is geen geschikt habitat aanwezig voor vogels met jaarrond beschermde nesten. Effecten en vervolgstappen zijn niet aan de orde.

Overige broedvogels

(Opzettelijke) verstoring van Vogelrichtlijnsoorten is alleen toegestaan als er geen wezenlijke invloed is op de gunstige staat van instandhouding van de soorten. Omdat enkele van de vogelsoorten die hier voorkomen in ongunstige staat van instandhouding verkeren (zoals de weidevogels) dient verstoring tijdens het broedseizoen te worden voorkomen.

Als toch binnen het broedseizoen gewerkt moet worden, dan dient het werkgebied gecontroleerd te worden door een ecoloog op aanwezigheid van broedvogels. Daarnaast zijn aanvullende maatregelen nodig om vestiging van broedende vogels in het plangebied en directe omgeving te voorkomen.

2.2 Habitatrichtlijnsoorten

2.2.1 Planten

Aanwezige soorten

Er zijn vier planten beschermd onder de Habitatrichtlijn (HR), te weten: drijvende waterweegbree, groenknolorchis, kruipend moerasscherm en zomerschroeforchis. Deze soorten komen alleen in zeer specifieke milieus voor en zijn afhankelijk van kalkrijke, voedselarme en vochtige tot natte omstandigheden met kwelinvloed. De beschermde planten van de Habitatrichtlijn eisen voedselarme en extensief beheerde omstandigheden. In het plangebied ontbreken deze omstandigheden waardoor het (on)geschikt is voor planten van de Habitatrichtlijn. Ook zijn geen waarnemingen van beschermde soorten bekend binnen het plangebied en omgeving. Het is dus uitgesloten dat beschermde planten van de Habitatrichtlijn voorkomen in het plangebied.

Effecten en vervolg

Vanwege het ontbreken van geschikte groeiplaatsen, is overtreding van verbodsbepalingen in het kader van de Wet natuurbescherming op voorhand uitgesloten. Daarom zijn vervolgstappen voor beschermde flora niet aan de orde.

2.2.2 Vleermuizen

Aanwezige beschermde soorten

Uit bronnenonderzoek blijkt dat vleermuissoorten zoals gewone dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, gewone grootvleermuis, rosse vleermuis in de omgeving zijn waargenomen. Ook kunnen soorten als de watervleermuis er voorkomen.

Verblijfplaatsen

Binnen het plangebied zijn geen bomen met geschikte holten voor vleermuizen aangetroffen. Gebouwen en bruggen ontbreken eveneens. Geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen ontbreken in het plangebied.

Vliegroutes

Essentiële vliegroutes, die verblijfplaatsen en foerageergebied verbinden, bestaan uit lijnvormige structuren, zoals bomenrijen en watergangen. De sloten op de twee planlocaties zijn ongeschikt als vliegroute omdat ze niet aansluiten op andere geschikte lijnvormige elementen en de sloten smal zijn om bijvoorbeeld als vliegroute voor meervleermuis en watervleermuis te dienen. Het gebied is erg open en bestaat voornamelijk uit weilanden met smallere sloten. Bomenrijen ontbreken eveneens in het plangebied.

Essentieel foerageergebied

Het plangebied is erg open. Het is niet uitgesloten dat vleermuizen met name de luwe plekken bij boerderijen gebruiken als foerageerplek. Groenelementen in de omliggende dorpen zoals tuinen, bomenrijen, luwte van gebouwen en parken zijn veel geschikter dan open weilanden. Deze luwe elementen zijn in de omgeving voldoende voorhanden. Essentieel en onmisbaar foerageergebied is daarom niet aanwezig in het plangebied.

Effecten en vervolg

Vanwege het ontbreken van geschikte verblijfplaatsen, vliegroutes en essentieel foerageergebied is een overtreding van verbodsbepalingen en vervolgstappen voor vleermuizen niet van toepassing.

2.2.3 Grondgebonden zoogdieren

Aanwezige beschermde soorten

Uit brongegevens blijkt dat de Noordse woelmuis en otter rondom het plangebied kunnen voorkomen (verspreidingsatlas.nl). Ook blijkt uit de NDFF dat de bever en otter zijn waargenomen in grotere wateren nabij het plangebied (Grote Brekken).

De sloten binnen het plangebied zijn ongeschikt als leefgebied voor deze soorten. Deze soorten hebben grotere wateren nodig. Voor de Noordse woelmuis is het belangrijk is dat er het gehele jaar door voldoende voedsel en dekking aanwezig is. Er moet variatie in de vegetatie aanwezig zijn zoals diverse kruiden, overgangszones tussen land en water met riet, aanwezigheid van bepaalde soorten zeggens en in natte gebieden moeten drogere delen aanwezig zijn (Bij 12). Dit habitat ontbreekt eveneens in het plangebied.

Effecten en vervolg

Het plangebied is ongeschikt als leefgebied voor grondgebonden zoogdieren van de Habitatrichtlijn. Effecten en vervolgstappen zijn daarom niet aan de orde.

2.2.4 Reptielen en amfibieën

Aanwezige beschermde soorten

De aanwezigheid van (beschermde) reptielen van de Habitatrichtlijn kan op voorhand worden uitgesloten. Hiervoor ontbreekt geschikt habitat. Uit brongegevens zijn wel waarnemingen van amfibieën van de Habitatrichtlijn bekend, namelijk de heikikker en rugstreeppad (NDFF). Het plangebied is ongeschikt voor de rugstreeppad, omdat pioniershabitat zoals zandig terrein gecombineerd met ondiepe snel opwarmende poelen of plassen, ontbreken in het plangebied.

Het voortplantingswater van de heikikker bestaat in agrarische gebieden uit slootjes en greppels. Het water is voedselarm of matig voedselrijk en zon beschenen. Voortplanting vindt plaats vanaf eind februari t/m begin april en duurt maar enkele dagen. De heikikker komt in de zomer voor in venige gebieden, hogere zandgronden en kleipolders. In agrarische gebieden verblijft de soort veel langs slootoevers die in de loop van de zomer dichtgroeien. Het landbiotoop bevindt zich in directe omgeving van het voortplantingswater (tot 300 m). Overwintering vindt op het land plaats. Deze elementen zijn in het plangebied aanwezig.

Uit brongegevens is de aanwezigheid van de heikikker aan de noordzijde van de N359 ter hoogte van de Sânpoel en sloten in de Graverijpolder al bekend (NDFF). Het is niet uitgesloten dat de heikikker in het plangebied zijn leefgebied heeft. Tijdens het veldbezoek is steekproefsgewijs geschept en zijn algemene amfibieënsoorten waargenomen: bij locatie parallelweg zijn bastaardkikkers roepend in een van de sloten gehoord en op de locatie De ledyk zijn larven van een groene kikker spec. gevangen (Foto 4).

De geschikte periode om heikikkers te onderzoeken was op het moment van het veldbezoek al voorbij. Om te weten of heikikkers in de sloten binnen het plangebied voorkomen en welke functies het plangebied heeft voor deze soort, is een nader onderzoek nodig.



Foto 4 Gevangen larven van groene kikkers (spec.) in een van de sloten aan de zuidzijde N359 bij De ledyk.

Effecten en vervolg

Het vergraven van sloten en poel binnen het plangebied kan een overtreding van de Wet natuurbescherming tot gevolg hebben als dit leefgebied is van de heikikker. Om te beoordelen of de te vergraven sloten en poel onderdeel is van het leefgebied van de heikikker is een ecologisch onderzoek nodig naar de soort. Het onderzoek naar heikikker bestaat uit drie onderzoeksronden in de periode van half februari t/m eind maart, waarbij twee avonden naar kooractiviteit wordt geluisterd en eenmaal overdag naar eiklommen wordt gezocht.

2.2.5 Vissen, insecten en ongewervelden

Aanwezige beschermde soorten

Uit brononderzoek is bekend dat de gevlekte witsnuitlibel in de ruime omgeving voorkomt (NDFF). Binnen het plangebied ontbreekt geschikt habitat voor deze soort. Vegetatierijke vennen en verlandingszones ontbreken namelijk. Er zijn ook geen beschermde vissen van de Habitatrictlijn bekend. Aanwezigheid van beschermde soorten van de Habitatrictlijn kan worden uitgesloten.

Effecten en vervolg

Het vergraven of dempen van sloten en poel binnen het plangebied heeft geen gevolgen voor beschermde soorten vissen en ongewervelden van de habitatrictlijn. Wel geldt de zorgplicht. Zie verder onder paragraaf 2.3.

2.3 Nationaal (overige) beschermde dier- en plantensoorten

Aanwezige beschermde soorten

Uit brononderzoek zijn in de ruime omgeving van het plangebied waarnemingen bekend van Nationaal beschermde waterspitsmuis (verspreidingsatlas.nl). Voor waterspitsmuis zijn goed ontwikkelde oevers met aanwezigheid van een overjarige oevertvegetatie een voorwaarde. Deze oevers zijn niet in het plangebied aanwezig. De oevers waar wel riet aanwezig is, zijn niet voldoende voor waterspitsmuis als leefgebied, omdat hier brede oude rietkragen ontbreken.

Uit brononderzoek blijkt dat in de poel bij de Venneweg binnen het plangebied de grote modderkruiper is waargenomen in 2017 (NDFF). Voor grote modderkruiper geldt dat ze ondiepe wateren prefereren met bij voorkeur een rijke begroeiing aan waterplanten en een zand- of kleibodem met sliblaag. Ze komen niet voor in wateren met een dikke laag week slib.

Locatie parallelweg

Tijdens het veldbezoek zijn in de poel aan het begin van de Venneweg vier kleine modderkruipers gevangen. De kleine modderkruiper is sinds het in werking treden van de Wet natuurbescherming niet meer beschermd. Voor deze soort geldt nog wel de zorgplicht.

Er was hier vooral zandgrond aanwezig met weinig slib. Tijdens het veldbezoek is wat onderwater begroeiing van kranswier spec. aangetroffen, maar er was verder nog geen rijke begroeiing aan onderwatervegetatie. De poel staat in verbinding met de aangrenzende sloten van de locatie waar de parallelweg wordt gerealiseerd. Het plangebied parallelweg is geschikt als leefgebied voor de grote modderkruiper.



Foto 5 Een van de vier gevangen kleine modderkruipers in de poel aan het begin van de Venneweg.

Locatie De ledyk

In de sloten bij de De ledyk is smalle waterpest aangetroffen en tientallen schrijvertjes op het wateroppervlak gezien. De sloten op de locatie De ledyk zijn ongeschikt voor de grote modderkruiper. In alle sloten binnen dit plangebied is een dikke weke sliblaag aanwezig (30 – 100 cm), dit maakt het ongeschikt als leefgebied voor de grote modderkruiper.

Overige Nationaal beschermde soorten waarvoor een vrijstelling geldt, kunnen ook in het plangebied voorkomen, zoals: bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad, meerkikker, kleine watersalamander, haas, bunzing, veldmuis.

Effecten en vervolg

De sloten en de poel op de locatie parallelweg is geschikt als leefgebied voor de grote modderkruiper. De grote modderkruiper is een Nationale beschermde soort waarvoor géén vrijstelling geldt. Het vergraven van de poel en verleggen van sloten tasten mogelijk voortplantings-, leef- en rustgebied aan van de soort. Dat betekent dat een overtreding van de Wet natuurbescherming. Om te beoordelen wat de functie van het plangebied voor de grote modderkruiper is, is een ecologisch onderzoek nodig. Dit bestaat uit een onderzoek met electrovisserij in de periode van maart t/m oktober, buiten de voortplantingsperiode (april tot juni).

Voor de overige aanwezige Nationaal beschermde soorten geldt conform de verordening provincie Fryslân, een algehele vrijstelling (zie vrijstellingslijst in bijlage 1). Eventuele schade aan soorten, waarvoor een vrijstelling geldt, hoeft niet te worden gecompenseerd. Wel is op deze soorten de zorgplicht van kracht (Wet natuurbescherming artikel 1.11). Werkzaamheden waarvoor de zorgplicht geldt, zijn het verleggen van de sloten en vergraven van de poel. De zorgplicht houdt in dat schade aan wilde planten en dieren zoveel, als redelijkerwijs mogelijk is, wordt voorkomen. De wijze waarop invulling wordt gegeven aan deze zorgplicht dient eveneens in een ecologisch werkprotocol te worden vastgelegd.

3 | Effectbeoordeling Natura 2000

3.1 Doelstellingen Natura 2000-gebied

Habitattypen

Het IJsselmeer is aangewezen voor habitattypen, Habitatrichtlijnsoorten, broedvogels en niet-broedvogels. In de onderstaande tabel staan de instandhoudingsdoelen voor habitattypen weergegeven.

Code	Naam	Doel oppervlakte	Doel kwaliteit
H3150	Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden	=	=
H6430A	Ruigten en zomen (moerasspirea)	=	=
H6430B	Ruigten en zomen (harig wilgenroosje)	=	=
H7140A	Overgangs- en trilvenen (trilvenen)	=	=

=: behoud, >: uitbreiding/verbetering

Tabel 1 Instandhoudingsdoelen habitattypen Natura 2000-gebied IJsselmeer (Ministerie van LNV, 2009)

Er is in februari 2018 een ontwerp-wijzigingsbesluit gepubliceerd door het Ministerie van LNV waarin ook instandhoudingsdoelen zijn opgenomen voor de habitattypen:

- H1330B Schorren en zilte graslanden (binnendijks)
- H3140 Kranswierwateren.

De doelen zijn gericht op behoud van de oppervlakte en kwaliteit van deze habitattypen.

Habitatrichtlijnsoorten

In onderstaande tabel zijn de doelen voor Habitatrichtlijnsoorten opgenomen.

Soort	Doel oppervlakte	Doel kwaliteit	Doel populatie
Rivieronderpad	=	=	=
Meervleermuis	=	=	=
*Noordse woelmuis	>	=	>
Groenknolrorchis	=	=	=

=: behoud, >: uitbreiding/verbetering leefgebied/biotop/populatie, *prioritaire soort

Tabel 2 Instandhoudingsdoelen Habitatrichtlijnsoorten IJsselmeer (Ministerie van LNV, 2009)

Broedvogels

In onderstaande tabel zijn de doelen voor broedvogels opgenomen.

Broedvogel	Doel oppervlakte	Doel kwaliteit	Aantal paren
Aalscholver	=	=	8000
Roerdomp	>*	>*	7
Lepelaar	=	=	25
Bruine kiekendief	=	=	25
Porseleinhoen	>*	>*	18
Bontbekplevier	>*	>*	13
Kemphaan	>*	>*	20
Visdief	=	=	3300
Snor	=	=	40
Rietzanger	=	=	990

=: behoud, >: uitbreiding/verbetering leefgebied, *: en/of formulering

Tabel 3 Instandhoudingsdoelen broedvogels IJsselmeer (Ministerie van LNV, 2009)

Niet-broedvogels

In onderstaande tabel zijn de doelen voor niet-broedvogels opgenomen.

Niet-broedvogel	Doel oppervlakte	Doel kwaliteit	Aantal vogels
Fuut	=	=	1300
Aalscholver	=	=	8100
Lepelaar	=	=	30
Kleine zwaan	=	=	20 f / 1600 s
Toendrarietgans	=	=	-
Kleine rietgans	=	=	30
Kolgans	=	=	4400 f / 19000 s
Gauwe gans	=	=	580
Brandgans	=	=	1500 f / 26200 s
Bergeend	=	=	210
Smient	=	=	10300
Krakeend	=	=	200
Wintertaling	=	=	280
Wilde eend	=	=	3800
Pijlstaart	=	=	60
Slobeend	=	=	60

Tafeleend	=	=	310
Kuifeend	=	=	11300
Topper	=	=	15800
Brilduiker	=	=	310
Nonnetje	=	=	180
Grote zaagbek	=	=	1300
Meerkoet	=	=	3600
Kluut	=	=	20
Goudplevier	=	=	9700
Kemphaan	=	=	2100 f / 17300 s
Grutto	=	=	290 f / 2200 s
Wulp	=	=	310 f / 3500 s
Dwergmeeuw	=	=	50
Reuzenster	=	=	40
Zwarte stern	=	=	49700

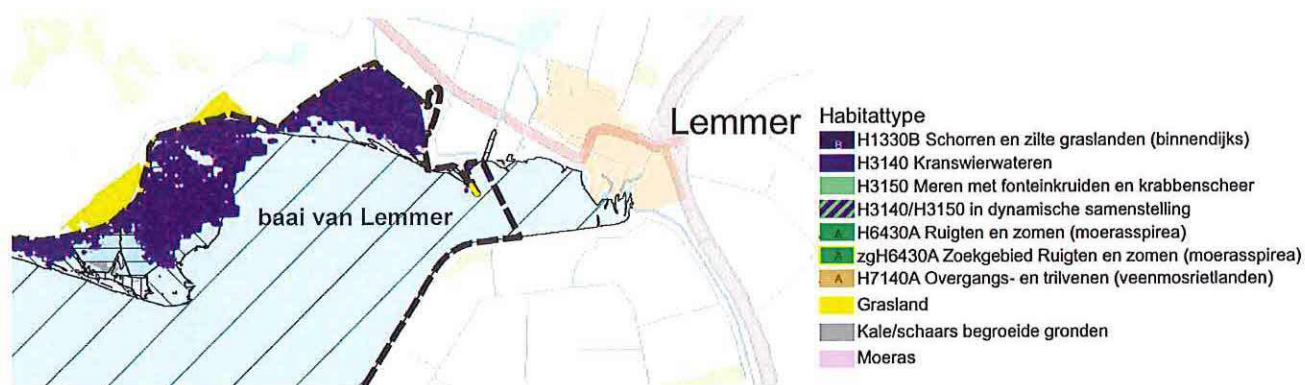
=: behoud, >: uitbreiding/verbetering leefgebied, f: foerageergebied, s: slaappleats

Tabel 4 Instandhoudingsdoelen niet-broedvogels IJsselmeer (Ministerie van LNV, 2009)

3.2 Voorkomen beschermde waarden nabij het plangebied

3.2.1 Habitattypen en soorten

In de baai van Lemmer is habitatype H3140 Kranswierwateren aanwezig. Van de Habitatrichtlijnsoorten kan alleen rivierdonderpad hier voorkomen¹. In de plangebieden zelf ontbreken habitattypen en Habitatrichtlijnsoorten.



Figuur 5 Uitsnede habitattypenkaart Natura 2000-gebied IJsselmeer (RWS, 2011)

¹http://www.rwsnatura2000.nl/Gebieden/IJsselmeergebied/IJSS_Documenten/IJSS_Gebiedsinformatie_Kaarten/IJSS_Gebiedsinformatie_Kaarten_IJsselmeer/default.aspx

3.2.2 Vogels

De omgeving van Lemmer is niet van betekenis voor de broedvogels waarvoor het Natura 2000-gebied IJsselmeer is aangewezen, maar wel voor aangewezen niet-broedvogels. Het gaat om de volgende soorten (RWS, 2017; ¹):

- Kleine rietgans
- Kolgans
- Brandgans
- Meerkoet
- Smient
- Grauwe gans
- Wilde eend
- Kleine zwaan (okt)
- Grutto
- Kuifeend: rui + foerageer
- Brilduiker
- Aalscholver: slaapplaats + foerageer
- Grote zaagbek
- Fuut: foerageer + ruigebied
- Nonnetje
- Reuzenster
- Lepelaar



Foto 6 Aalscholver. (Foto: J.R. Offereins)

De baai van Lemmer is een slaapplaats voor eenden en ganzen, waaronder smient, kleine zwaan en kolgans. De meeste niet-broedvogels zijn wintergasten die vooral in de periode september-maart aanwezig zijn. Enkele soorten zijn het hele jaar aanwezig, zoals wilde eend en aalscholver. De lepelaar komt juist alleen in de zomerperiode in het gebied voor (maart-september). Voor de fuut en de kuifeend is de baai van Lemmer ook een ruigebied.

De plangebieden zelf zijn niet van betekenis voor niet-broedvogels, zo blijkt ook uit de kaarten behorende bij het Natura 2000-beheerplan. Ze liggen direct naast de N359, waardoor er een grote verstoringinvloed is en vogels deze gebieden zullen mijden. Het is bekend dat ganzen en steltlopers een

afstand van 100 tot 600 m aanhouden tot (provinciale) wegen (Bruinzeel & Schotman 2011; Ministerie van LNV, 2008).

3.3 Mogelijke effecten

De effecten die kunnen optreden zijn uit te splitsen in effecten tijdens de aanlegfase en effecten tijdens de gebruiksfase:

Aanlegfase

- Oppervlakteverlies
- Mechanische effecten
- Verstoring door geluid
- Optische verstoring
- Verstoring door licht
- Vermesting en verzuring door stikstofdepositie

Gebruiksfase

- Mechanische effecten
- Verstoring door geluid
- Optische verstoring
- Verstoring door licht
- Vermesting en verzuring door stikstofdepositie

Omdat de plangebieden zelf niet van betekenis zijn voor beschermde waarden van Natura 2000-gebied IJsselmeer, leiden de ingrepen niet tot areaalverlies van habitattypen of leefgebied.

Het plan leidt niet tot een toename van de verkeersbewegingen op de N359. Van een toename van de verstoring of een toename van de stikstofuitstoot is daarom geen sprake. Effecten in de gebruiksfase zijn daarom in het geheel niet aan de orde.

Dat betekent dat alleen de effecten van verstoring en stikstofuitstoot tijdens de aanlegfase relevant kunnen zijn bij dit project. In de volgende paragraaf wordt geanalyseerd of er effecten op de instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebied IJsselmeer kunnen optreden.

3.4 Effectbeoordeling

3.4.1 Verstoring tijdens de aanlegfase

Dit effect is relevant voor de niet-broedvogels die de baai van Lemmer als slaappleats, ruigebied en foerageergebied gebruiken. Vogels zijn gevoelig voor verstoring door geluid, licht en optische verstoring. De afstand waarop verstoring nog kan optreden hangt bij werkzaamheden vooral af van de geluidsniveaus. Geluid is maatgevend in dit geval. Voor de verstoring van vogels van open landschappen gaan we uit van een drempelwaarde van 45 dB(A) (zie kader).

Verstoring van vogels door geluid

De drempelwaarde van 45 dB(A) is gebaseerd op het onderzoek van Reijnen en Foppen naar de verstoring van broedvogels door verkeersgeluid in de jaren negentig van de vorige eeuw. Er zijn uit de literatuur geen drempelwaarden bekend voor verstoring van 'watervogels' door industriegeluid. Naar verstoring van deze categorie vogels door dit type geluid is geen wetenschappelijk empirisch onderzoek verricht.

In het onderzoek hebben Reijnen et al. (1997) een drempelwaarde voor verstoring van vogels van open weidegebied van 47 dB(A) vastgesteld. Voor de meest gevoelige soort geldt een drempelwaarde van 43 dB(A). De drempelwaarde van 45 dB(A) is dus het gemiddelde tussen beide waarden. Gezien het open karakter en het feit dat veel typische weidevogels ook in het IJsselmeergebied voorkomen, wordt aangenomen dat deze waarde ook toepasbaar is voor verstoring van vogels in het IJsselmeergebied.

De drempelwaarde van 45 dB(A) wordt veel toegepast in Natura 2000-toetsingen en is als grenswaarde voor de verstoring van vogels door antropogene geluidsbronnen alom geaccepteerd.

Voor het ontgraven met één graafmachine en 24 bewegingen van vrachtwagens per uur wordt het geluidsniveau van 45 dB(A) bereikt op max. 300 m afstand van het werkgebied (inschatting op basis van http://www.av-consulting.nl/activiteiten/Stappenplan_bouwlawaai-Vrom.html). Een groot deel van het geluidsproductie zal echter wegvallen tegen de bestaande geluidsbelasting door verkeersbewegingen op de N359.

In figuur 6 is als absoluut worst case scenario een verstoringsafstand van 500 meter rond de plangebieden aangegeven. Het open water van het IJsselmeer valt buiten deze contouren. Verstoring van niet-broedvogels die het water rond Lemmer gebruiken als slaapplek, foerageergebied of ruigebied door de werkzaamheden is niet aan de orde.



Figuur 6 Verstoringcontour van 500 m tijdens de aanlegfase. Bron: Google earth Pro

3.4.2 Effecten van stikstofuitstoot tijdens de aanlegfase

Bij inzet van voertuigen en machines tijdens de werkzaamheden zal sprake zijn van stikstofemissie. Het gaat echter om een tijdelijk en beperkt effect, dat naar verwachting niet leidt tot een relevante toename van de stikstofdepositie ten opzichte van de bestaande depositie op het Natura 2000-gebied. De kritische depositiewaarde van het nabij aanwezige habitatype H3140 Kranswierwateren bedraagt 2143 tot >2400 mol N/ha/j (Van Dobben et al., 2012). De heersende achtergronddepositie op het IJsselmeer bij Lemmer bedraagt ongeveer 800 mol N/ha/ (AERIUS Calculator, geraadpleegd juni 2018). Van overschrijding van de kritische depositiewaarde van H3140 Kranswierwateren door de stikstofdepositie als gevolg van de werkzaamheden zal met zekerheid geen sprake zijn. Negatieve effecten op dit habitatype of andere verder weg gelegen habitattypen kunnen worden uitgesloten.

3.4.3 Conclusie

Zowel in de aanlegfase als in de gebruiksfase zullen als gevolg van het voornemen geen negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied IJsselmeeroptreden.

4 | Conclusie

4.1 Conclusie beschermde soorten

Op basis van de quickscan zijn met betrekking tot de aanwezigheid van beschermde flora en fauna de volgende conclusies te trekken, zie onderstaande tabel. Indien andere werkzaamheden dan die zijn genoemd in Hoofdstuk 2 gaan plaatsvinden, dienen ook deze ingrepen getoetst te worden aan de Wet natuurbescherming. De conclusies kunnen dan afwijken van de onderstaande conclusies.

Vogelrichtlijnsoorten

Soortgroep	Locatie Parallelweg en kavelpad	Locatie De Iedyk
Jaarrond beschermde vogels	Geen	Geen
Algemene broedvogels	Sloten, weilanden geschikt als nest-plek voor algemene broedvogels	Sloten, weilanden en struiken noordzijde geschikt als broedplek voor algemene broedvogels.

Habitatrichtlijnsoorten

Soortgroep	Locatie Parallelweg en kavelpad	Locatie De Iedyk
Vleermuizen: Verblijfplaatsen	Geen	Geen
Vliegrouetes	Geen	Geen
Voerageergebied	Aanwezig, maar niet essentieel	Aanwezig, maar niet essentieel
Grondgebonden zoogdieren	Geen	Geen
Reptielen	Geen	Geen
Amfibieën	Heikikker	Heikikker
Insecten en ongewervelden	Geen	Geen
Vissen	Geen	Geen

Nationaal beschermde soorten

soortgroep	Locatie Parallelweg en kavelpad	Locatie De Iedyk
Niet vrijgestelde soorten	Grote modderkruiper	Geen
Vrijgestelde soorten, wel zorgplicht	Leefgebied voor bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad, meerkikker, kleine watersalamander, haas, bunzing, veldmuis	Leefgebied voor bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad, meerkikker, kleine watersalamander, haas, bunzing, veldmuis

4.2 Conclusie Natura 2000

Zowel in de aanlegfase als in de gebruiksfase zullen als gevolg van het voornemen geen negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied optreden.

4.3 Benodigde vervolgstappen beschermde soorten

Uit deze quickscan blijkt dat de volgende vervolgstappen nodig zijn.

Werken buiten het broedseizoen

Voor alle werkzaamheden geldt dat gewerkt dient te worden buiten het broedseizoen. Het broedseizoen loopt van circa 1 maart t/m 1 augustus. Als vlak voor of na het broedseizoen gewerkt wordt, dan is eerst een controle nodig op aanwezigheid van broedende vogels. Als de ecooloog het terrein vrijgeeft kunnen de werkzaamheden doorgang vinden. Als een ingebruikzijdend nest wordt aangetroffen, dan dient te worden gewacht tot de vogel is uitgebroed en de jongen vliegvlug zijn.

Ecologisch onderzoek heikikker en grote modderkruiper

Bij vergraven van sloten en poel geldt dat eerst ecologisch onderzoek nodig is:

- Ecologisch onderzoek naar **heikikker** dient te worden uitgevoerd in plangebied parallelweg en De Iedyk. Dit bestaat uit drie onderzoeksronden in de periode van **half februari t/m eind maart**, waarbij twee avonden naar kooractiviteit wordt geluisterd en eenmaal overdag naar eiklonpen wordt gezocht.
- Ecologisch onderzoek naar **grote modderkruiper** dient te worden uitgevoerd voor plangebied parallelweg. Dit bestaat uit een eenmalig onderzoek door middel van electrovisserij in de periode van **maart t/m oktober**, buiten de voortplantingsperiode (april tot juni).

Zorgplicht

Voor overige Nationaal beschermde soorten geldt de zorgplicht. De zorgplicht houdt in dat schade aan wilde planten en dieren zoveel, als redelijkerwijs mogelijk is, wordt voorkomen. bijvoorbeeld door dempen van sloten één richting op werken in de richting van open watergangen.

Ontheffingsaanvraag

Bij het aantreffen van leefgebied van de heikikker en/of grote modderkruiper is na afronding van het volledige onderzoek een ontheffingsaanvraag op de Wet natuurbescherming (onderdeel soorten) nodig. Voor het aanvragen van een ontheffing dient een activiteitenplan en eventueel mitigatieplan te worden opgesteld. De wettelijke termijn voor het verkrijgen van een ontheffing is 13 weken. Deze termijn kan met 7 weken worden verlengd. Bovenstaande vervolgstappen kunnen gevolgen hebben voor de planning van uw werkzaamheden.

5 | Literatuur en bronnen

- Broekhuizen, S., Spoelstra K., Thissen, J.B.M., Canters, K.J. & J.C. Buys (red.), 2016. Atlas van de Nederlandse zoogdieren.
- Bruinzeel, L.W. & A.G.M. Schotman (2011); Onderbouwing verstoringsafstanden weidevogels Fryslân. A&W rapport.1624/Alterra 2184 Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek, Feanwâlden/Alterra Wageningen
- Creemers, R.C.M. en J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie), 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. Nederlandse fauna 9. Nationaal natuurhistorisch museum Naturalis, European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- H.F. van Dobben, R. Bobbink, D. Bal & A. van Hinsberg (2012); Overzicht van kritische depositiewaarden voor stikstof, toegepast op habitattypen en leefgebieden van Natura 2000. Wageningen, Alterra, Alterra-rapport 2397
- Google Earth Pro., 2018. Tele Atlas.
- Kapteyn, K., 1995. Vleermuizen in het landschap. Over hun ecologie, gedrag en verspreiding. Schuyt & Co Uitgevers, Haarlem.
- Kennisdocumenten BIJ 12:
 - Noordse woelmuis
 - Gewone dwergvleermuis
 - Heikikker
- Ministerie van LNV (2008); Profielendocumenten
- Ministerie van LNV (2009); Aanwijzingsbesluit Natura 2000-gebied IJsselmeer
- Ministerie van LNV (2018); Ontwerp-wijzigingsbesluit Natura 2000-gebied IJsselmeer
- Nationale Databank Flora en Fauna. Geraadpleegd 1 juni 2018.
- Reijnen, R., Foppen, R. & Veenbaas, G. (1997); Disturbance by traffic of breeding birds: evaluation of the effect and considerations in planning and managing road corridors. Biodiversity and Conservation 6, 567-581 (1997)
- Rijkswaterstaat (2017); Natura 2000 Beheerplan IJsselmeergebied 2017 – 2023; IJsselmeer
- Verordening Wet natuurbescherming Fryslân 2017. Provinciaal blad nr. 6515, 7 december 2016

Websites

www.zoogdiervereniging.nl

www.ravon.nl

www.vogelbescherming.nl

www.sovon.nl

www.verspreidingsatlas.nl/planten

www.vlinderstichting.nl

<https://calculator.aerius.nl/calculator/?locale=nl#>

http://www.av-consulting.nl/activiteiten/Stappenplan_bouwlawaai-Vrom.html

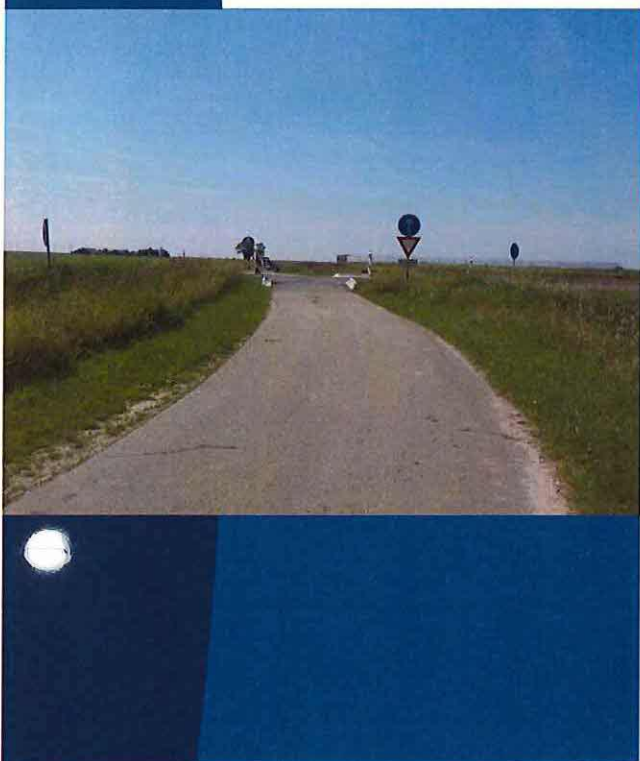
Kaarten Natura 2000-gebied IJsselmeer op:

www.rwsnatura2000.nl/Gebieden/IJsselmeergebied/IJSS_Documenten/IJSS_Gebiedsinformatie_Kaarten/IJSS_Gebiedsinformatie_Kaarten_IJsselmeer/default.aspx

B 1 | Bijlage: vrijgestelde soorten

Tabel 5 Lijst met vrijgestelde soorten van de provincie Fryslân. Bron: Provinciaal blad nr. 6515, 7 december 2016.

Bijlage I	
Zoogdieren	
<i>Muizen</i>	
Aardmuis	Microtus agrestis
Bosmuis	Apodemus sylvaticus
Dwergmuis	Micromys minutus
Rosse woelmuis	Clethrionomys glareolus
Veldmuis	Microtus arvalis
Woelrat	Arvicola terrestris
<i>Spitsmuizen</i>	
Dwergspitsmuis	Sorex minutus
Gewone bosspitsmuis	Sorex araneus
Huisspitsmuis	Crocidura russula
Tweekleurige bosspitsmuis	Sorex coronatus
<i>Marterachtigen</i>	
Bunzing	Mustela putorius
Wezel	Mustela nivalis
Hermelijn	Mustela erminea
Steenmarter	Martes foina
<i>Knaagdieren</i>	
Haas	Lepus europeus
Konijn	Oryctolagus cuniculus
<i>Hoefdieren</i>	
Ree	Capreolus capreolus
<i>Overigen</i>	
Vos	Vulpes Vulpes
Egel	Erinaceus europaeus
Mol	Talpa europea
Reptielen en amfibieën	
Bruine kikker	Rana temporaria
Middelste groene kikker (bastaardkikker)	Rana esculenta
Gewone pad	Bufo bufo
Kleine watersalamander	Triturus vulgaris
Meerkikker	Rana ridibunda



Colofon

Uitgevoerd door

Buro Bakker adviesburo voor ecologie

Weiersloop 9

Postbus 10034 | 9400 CA Assen

T 0592 - 313389 | info@burobakker.nl

www.burobakker.nl

Projectleiding

Dagmar Heidinga

Rapportage

Wijnanda Hulsegge

Dagmar Heidinga

Veldwerk

Jasper Koster, Wijnanda Hulsegge

Kwaliteitscontrole

Harold Steendam

Saskia Ansink

© Buro Bakker adviesburo voor ecologie

Gebruik en overname van gegevens alleen toegestaan met volledige bronvermelding.

Wijze van citeren

Buro Bakker (2018); Toetsing Wet natuurbescherming opwaardering N359 Lemmer-Sondel Rapport P18095, Assen.

Foto's: Jasper Koster, Rudy Offereins

BIJLAGE 3



NOTITIE

Plan van aanpak heikikker oversteek le- dyk N359 Lemmer-Sondel

Datum	4 oktober 2018	Status	Definitief
Projectnummer	P18275	Kwaliteitscontrole	Dagmar Heidinga
Auteur	Wijnanda Hulsege		
In opdracht van	F		

1 | Aanleiding en doel

De provincie Fryslân heeft het plan om bij de N359 tussen Lemmer en Sondel een verbeterde oversteek De ledyk over de N359 te realiseren. Om deze ontwikkelingen binnen de kaders van de Wet natuurbescherming uit te voeren heeft Buro Bakker een quickscan¹ uitgevoerd.

Uit de quickscan blijkt dat geschikt leefgebied voor de heikikker in het plangebied aanwezig is. Effecten op beschermde soorten als gevolg van de gewenste ontwikkeling, kunnen daarom niet op voorhand worden uitgesloten. Daarom is in de quickscan een ecologisch onderzoek aanbevolen om de aanwezigheid van de heikikker aan te tonen dan wel uit te sluiten.

Buro Bakker heeft telefonisch overleg gehad met Paul Westerbeek van Provincie Fryslân, afdeling vergunning verlening Wet natuurbescherming. Het probleem is dat de procedure voor de omgevingsvergunning die voor dit project is ingediend, momenteel niet verder kan worden doorlopen omdat dit afhangt van het ecologisch onderzoek. Daarnaast dient een verklaring van geen bedenkingen te worden opgesteld door de provincie.

In de voorliggende notitie is een plan van aanpak opgesteld welke stappen worden genomen met betrekking tot eventuele aanwezigheid van de heikikker in het plangebied. Met deze notitie kan de procedure voor de omgevingsvergunning een vervolg krijgen, waardoor geen tijdsverlies optreedt en de werkzaamheden in 2019 kunnen worden uitgevoerd met passende maatregelen voor de heikikker.

2 | Planning van de werkzaamheden

De planning van de werkzaamheden voor de aanleg van de oversteek ledyk is op zijn vroegst half juni 2019. De aanlegwerkzaamheden duren circa 3 maanden.

¹ Buro Bakker (2018); Toetsing Wet natuurbescherming opwaardering N359 Lemmer-Sondel Rapport P18095, Assen.

3 | Plan van aanpak

Het volgende plan van aanpak wordt gekozen.

Opstellen ecologisch werkprotocol winter 2018

In de winter 2018 stelt Buro Bakker een ecologisch werkprotocol op waarin wordt uitgegaan van worstcase scenario. Dit betekent dat het uitgangspunt is dat de heikikker in de te vergraven sloten in het plangebied aanwezig is en deze als voortplantingshabitat gebruikt. Met dit ecologisch werkprotocol wordt het bestek opgesteld en kan de aannemer bij voorbaat al rekening houden met maatregelen dit in worst-case moeten worden getroffen. Hiermee worden maatregelen geborgd en effecten op beschermde soorten geminimaliseerd. Dit ecologisch werkprotocol wordt ter beoordeling aan de afdeling vergunningverlening van de provincie Fryslân voorgelegd. Alle maatregelen dienen onder begeleiding van een deskundige ecooloog te worden uitgevoerd.

Voorbeelden van op te nemen maatregelen zijn:

- werken buiten de kwetsbare voortplantings- en winterperiode van heikikker, er kan dan in augustus – september gewerkt worden;
- afdammen te vergraven sloten en wegvangen en overzetten van exemplaren en eiklonpen van de heikikker in de voortplantingsperiode, naar geschikt habitat buiten het plangebied, voordat de sloten vergraven worden of gedempt;
- werken buiten het broedseizoen, of ervoor zorgen dat het terrein ongeschikt is voor broedvogels door het terrein kort te maaien en/of linten te plaatsen, middels een broedvogelcontrole wordt door een ecooloog gecontroleerd of broedende vogels in het plangebied aanwezig zijn. Als dit zo is worden maatregelen getroffen om vernietiging van nesten te voorkomen.

Uitvoeren ecologisch onderzoek heikikker voorjaar 2019

Omdat de aanlegwerkzaamheden voor de oversteek ledyk op z'n vroegst in juni 2019 worden uitgevoerd, is er nog tijd om ecologisch onderzoek naar heikikker uit te voeren in het vroege voorjaar van 2019.

Ecologisch onderzoek naar heikikker bestaat uit drie onderzoeksronden in de periode van **half februari t/m eind maart**, waarbij twee avonden naar kooractiviteit wordt geluisterd en eenmaal overdag naar eiklonpen wordt gezocht. Er zijn twee mogelijke uitkomsten van dit onderzoek:

1. de sloten zijn onderdeel van het voortplantingshabitat voor de heikikker. Dit betekent dat de maatregelen uit het opgestelde ecologisch werkprotocol in werking treden.
2. de sloten zijn geen onderdeel van het leefgebied van de heikikker. Dit betekent dat de werkzaamheden doorgang kunnen vinden zonder specifieke maatregelen voor heikikker te treffen. Wel blijft de zorgplicht gelden en dient rekening te worden gehouden met het broedseizoen.

4 | Conclusie

Met bovenstaande plan van aanpak kan gegarandeerd worden dat de staat van instandhouding van de heikikker niet in het geding is en effecten op de soort worden voorkomen dan wel geminimaliseerd.

BIJLAGE 4

BIJLAGE 5



Ecologisch werkprotocol aanleg oversteek N359 Lemmer-Sondel ter hoogte van Iedyk.

Datum	25 januari 2019	Status	Definitief
Projectnummer	P18360	Kwaliteitscontrole	Alie Alserda
Auteur	Wijnanda Hulsege		
In opdracht van	Provinsje Fryslân		

1 | Aanleiding

De provinsje Fryslân is van plan op de locatie Iedyk een oversteek over de N359 te realiseren in de vorm van een S-bocht (Figuur 1). Uit de quickscan¹ blijkt dat het plangebied geschikt is als leefgebied voor heikikker. Voor het realiseren van de oversteek zijn de volgende werkzaamheden nodig:

- Het verleggen van de huidige sloten en deze realiseren langs de nieuwe oversteek;
- aanleg van duikers om de waterverbinding in stand te houden;
- aanleg van de oversteek waarbij grond- en asfalteringswerkzaamheden worden uitgevoerd.

Bij het graven en dempen van sloten kan leefgebied van de heikikker worden aangetast. Om deze reden wordt in het voorjaar 2019 een ecologisch onderzoek naar heikikkers uitgevoerd en is een ecologisch werkprotocol nodig. Dit ecologisch werkprotocol beschrijft de maatregelen om effecten op flora en fauna te voorkomen dan wel te minimaliseren.

Voor de omgevingsvergunning heeft de provinsje Fryslân (afdeling Team Groene regelgeving) een 'Voornemen tot verklaring van geen bedenkingen (hierna vvgb)' in het kader van de WABO afgegeven (brief 16 oktober 2018). Hierin zijn voorschriften opgenomen met betrekking tot natuur. Deze voorschriften worden in dit ecologisch werkprotocol meegenomen.



Foto 1 Juveniele heikikker

¹ Buro Bakker (2018); Toetsing Wet natuurbescherming opwaardering N359 Lemmer-Sondel Rapport P18095, Assen.

2 | Uitgangspunten

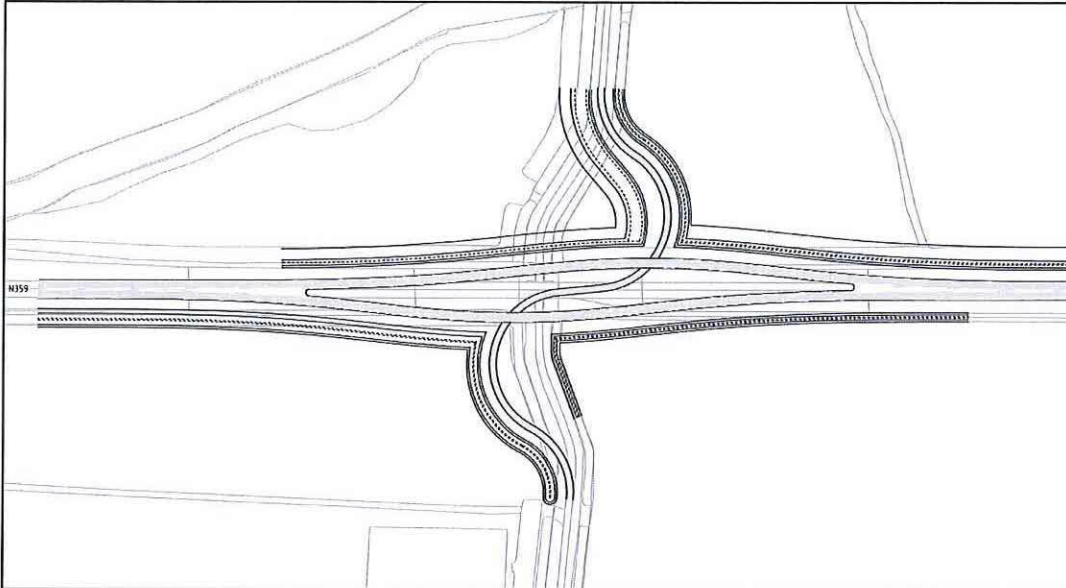
- Het ecologisch werkprotocol is alleen van toepassing op de uitvoering van de werkzaamheden die een directe relatie hebben met de aanleg van de oversteek bij Iedyk.
- De in dit werkprotocol aangegeven planning en werkwijze dienen nauwkeurig te worden nageleefd, waarbij de hoofdaannemer verantwoordelijk is voor het handhaven hiervan.
- De inhoud van dit werkprotocol dient bij alle betrokkenen bekend te zijn.
- Het werkprotocol moet altijd aanwezig zijn op de locaties van de werkzaamheden, zodat eventuele handhavende instanties het kunnen inzien en aantoonbaar gewerkt wordt conform het protocol.
- Het logboek (zie laatste blad van dit protocol) moet worden bijgehouden.
- Dit ecologisch werkprotocol gaat uit van worstcase scenario, namelijk dat de heikikker in de te vergraven sloten in het plangebied aanwezig is en deze als voortplantingshabitat gebruikt.
- De voorschriften uit de 'vvgb' zijn in dit ecologisch werkprotocol opgenomen en wordt ter beoordeling aan de afdeling vergunningverlening van de provincie Fryslân voorgelegd.
- Bij het aantreffen van broedende vogels, heikikkers en/of andere beschermde dieren in het werkgebied, dient direct contact te worden opgenomen met een ecooloog van Buro Bakker.
- Afwijken van het ecologisch werkprotocol kan alleen in overleg met een ecooloog van Buro Bakker.

3 | Potentieel geschikt leefgebied voor beschermde soorten

De beschermde soorten die in het werkgebied aanwezig kunnen zijn, zijn algemene broedvogels en heikikkers. Daarnaast geldt de zorgplicht voor de vrijgestelde Nationaal beschermde soorten. In onderstaande tabel is een overzicht gegeven van de mogelijk aanwezige soorten.

Beschermingsregime	Soort	Functie
Vogelrichtlijn	Broedvogels, zoals: weidevogels grutto, kievit, scholekster, veldleeuwerik, rietvogels zoals blauwborst, kleine karekiet, rietgors, rietzanger voor en watervogels zoals meerkoet, wilde eend.	broedplek in weilanden, bosjes, rietvegetatie of sloten.
Habitatrichtlijn	Heikikker	Mogelijk voortplantingshabitat in sloten Mogelijk overwinteringshabitat in oevers van sloten met afgetrapte slootkanten en in bosjes.
Nationaal beschermd Vrijgestelde soorten, wel zorgplicht	bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad, meerkikker, kleine watersalamander, haas, bunzing, veldmuis	Leefgebied in plangebied

In figuur 1 is weergegeven hoe de nieuwe oversteek wordt gerealiseerd en Foto 2 en Foto 3 geven een impressie van de nieuwe situatie van de oversteek en aangrenzende verlegde sloten.



Figuur 1 Toekomstige landbouwoversteek De ledyk over N359 met de verlegde sloten aan weerszijden van de weg.



Foto 2 Impressie van de huidige oversteek ledyk met de te verleggen sloten.



Foto 3 Impressie van de ledyk met de te verleggen sloten en de aanwezige struiken.

4 | Ecologisch onderzoek heikikker

Beoordelen functie voor heikikker februari t/m eind maart 2019

Het ecologisch onderzoek naar heikikker bestaat uit drie onderzoeksronden in de periode van half februari t/m eind maart. Buro Bakker zal in deze periode bij geschikt weer op twee avonden naar kooractiviteit van heikikkermannetjes luisteren en eenmaal overdag naar eiklommen zoeken.

Er zijn twee mogelijke uitkomsten van het onderzoek:

A. er zijn geen heikikkers aanwezig => de sloten en omgeving zijn geen onderdeel van het leefgebied van de heikikker. Dit betekent dat de werkzaamheden doorgang kunnen vinden zonder specifieke maatregelen voor heikikker te treffen. Wel blijft de zorgplicht gelden en dient rekening te worden gehouden met het broedseizoen zie maatregel 4 en 6.

B. wel heikikkers aanwezig => alle beschreven maatregelen gelden.

In afwachting van de uitkomsten van het onderzoek dient de aannemer er vanuit te gaan dat alle maatregelen in hoofdstuk 5 noodzakelijk zijn.

5 | Maatregelen

Maatregel 1, Toolboxmeeting

Voorafgaand aan de werkzaamheden en na afronding van het heikikker onderzoek vindt een toolboxmeeting plaats met de aannemer. Hierin licht de ecooloog de maatregelen uit dit werkprotocol toe.

Maatregel 2, Meldingsclausule

Wanneer met de werkzaamheden gestart wordt, dient dit gemeld te worden via het meldingsformulier uit het VVGB, per email aan wnb@fryslan.frl of per post naar Gedeputeerde Staten van de Provincie Fryslân, t.a.v. Afdeling Omgevingszake, Team Groene regelgeving. Postbus 20120, 8900 HM Leeuwarden.

Maatregel 3, werken buiten kwetsbare perioden heikikker

Werkzaamheden aan oevers en watergangen moeten worden uitgevoerd buiten de kwetsbare voortplantingsperiode en overwinteringsperiode van de heikikker. De meest geschikte periode van de werkzaamheden aan de sloten, oevers en bosjes is **augustus en september**. De heikikkers zijn dan nog actief en kunnen (onder ecologische begeleiding) zelfstandig vluchten.

Maatregel 4, werken buiten het broedseizoen en broedvogelcontrole

De werkzaamheden moeten worden uitgevoerd buiten het broedseizoen, dat loopt 1 maart t/m 1 augustus. Afhankelijk van de vogelsoort en de klimatologische omstandigheden kan het broedseizoen eerder starten of langer doorlopen. Als de werkzaamheden in augustus starten is eerst een broedvogelcontrole nodig door een ecooloog. Bij het aantreffen van de broedvogel wordt het nest gemarkeerd en dient rondom een door de ecooloog aangegeven verstoringsvrije zone gewerkt te worden, tot de vogel is uitgebroed en de jongen vliegvlug zijn.

Maatregel 5, wegvangen heikikkers voorafgaand aan graven en dempen

Voorafgaand aan de graafwerkzaamheden aan sloten en het dempen van sloten dient een ecooloog de aanwezige exemplaren of eiklommen van heikikkers weg te vangen. De gevangen exemplaren en eiklommen moeten worden uitgezet in een geschikt vergelijkbaar habitat.

Maatregel 6, zorgplicht

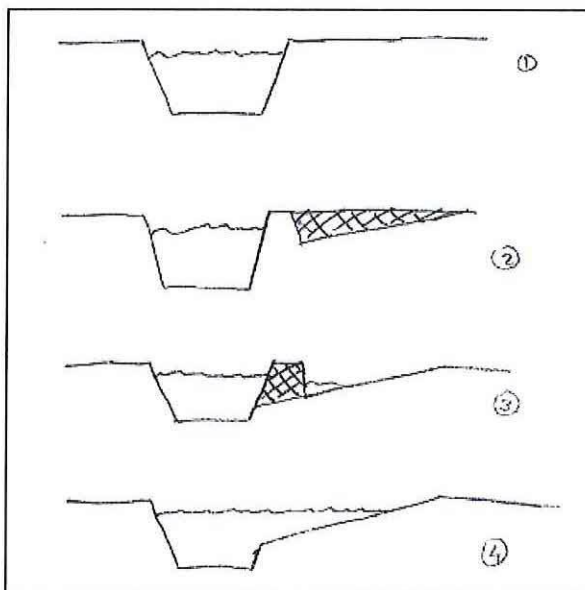
Het dempen van sloten dient op een 'ecologisch visvriendelijke wijze' te worden uitgevoerd. De sloot dient te worden gedempt vanaf één kant richting een open verbinding met een te handhaven watergang. Hierdoor hebben de aanwezige dieren de mogelijkheid om van de werkzaamheden weg te vluchten in de richting van de te behouden watergang.

Maatregel 7, terugbrengen en verbeteren habitat voor heikikker

Als uit het onderzoek blijkt dat het plangebied een essentieel onderdeel is van het leefgebied van de heikikker, dan dient het verloren gaande oppervlak geschikt leefgebied voor de heikikker minimaal één-op-één teruggebracht te worden in de nieuwe situatie. Dit geldt zowel voor de watergangen als voor het landhabitat.

De nieuwe sloten zodanig in te richten dat ze optimaal geschikt worden voor de soort. De nieuw te graven sloten kunnen geschikt worden voor heikikker door het realiseren van een natuurlijke oever (aan de zonzijde) van de sloot. Als er schraal, ruige en vochtig natuurlijk grasland aanwezig met struweel is dit weer zeer geschikt als habitat voor de heikikker.

Een methode om de natuurlijke oever te graven is bij een bestaande sloot is, om dit vanuit de droge oever te doen (Figuur 2). Vanuit het oorspronkelijk profiel (1) wordt het gearceerde deel weggegraven (2) en een dammetje tussen de watergang en het weg te graven deel blijft staan (3). Daarna wordt het dammetje in de richting van de sloot weggeschoven/graven en heb je het nieuwe profiel met natuurlijke oever (4). Bij het graven van nieuwe sloten geldt dat direct een profiel van plaatje 4 gerealiseerd kan worden.



Figuur 2 Methode effectieve wijze aanleg flauwe oever.

Monitoring van de nieuwe situatie

Als heikikkers worden aangetroffen tijdens het onderzoek, dan dient de nieuwe inrichting drie jaar lang te worden gemonitord op de aanwezigheid van heikikkers. Als blijkt dat het gebied niet meer gebruikt wordt door de soort, zijn er in overleg met het bevoegd gezag en de ecooloog aanvullende maatregelen nodig.

5.1 Planning

De meest geschikte periode om de graaf- en dempingswerkzaamheden aan sloten uit te voeren is in augustus en september.

	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sept	okt	nov	dec
voortplanting												
winterrust												
Uitvoering												

Tabel 1 Kwetsbare perioden van voortplanting en winterrust voor de heikikker (BIJ12, 2017) en uitvoeringsperiode

Contactgegevens

Buro Bakker adviesburo voor ecologie. Contactpersoon: Wijnanda Hulsege
Tel.: 0592-313389 E-Mail: wijnanda@burobakker.nl

6 | Checklist

Maatregel	Wanneer uitvoeren	Door wie	Wanneer uitgevoerd?	Paraaf Buro Bakker
Ecologisch onderzoek heikikker 3 rondes	Februari /maart	Buro Bakker		
Maatregel 1, Toolboxmeeting	Voorafgaand aan de werkzaamheden, na afronding onderzoek	Aannemer en Buro Bakker		
Maatregel 2, Melding werkzaamheden	Voorafgaand aan de werkzaamheden	Aannemer		
Maatregel 3, werken buiten kwetsbare perioden heikikker	Augustus en september	Aannemer		
Maatregel 4, Broedvogelcontrole werken buiten het broedseizoen	Vóórafgaand aan de werkzaamheden (augustus) Buiten periode maart t/m eind juli	Buro Bakker Aannemer		
Maatregel 5, wegvangen heikikkers voorafgaand aan graven en dempen sloten	Vóórafgaand aan de werkzaamheden (augustus)	Buro Bakker		
Maatregel 6, Zorgplicht. dempen watergangen richting open water waar niet gewerkt wordt.	Augustus en september	Aannemer		
Maatregel 7, Terugbrengen en verbeteren habitat voor heikikker. Graven natuurlijke oevers.	Augustus en september	Aannemer		

Provincie Fryslân
Team Wegen t
Postbus 20120
8900 HM LEEUWARDEN

Leeuwarden, 16 oktober 2018
Verzonden, 19 OKT. 2018

Ons kenmerk : 01579383
Afd./Opgave : Groene regelgeving
Behandeld door : Afdeling Omgevingszaken / (058) 292 89 95 of wnb@fryslan.frl
Uw kenmerk : OLO 3766715
Bijlage(n) :

Onderwerp : Voornemen tot een verklaring van geen bedenkingen in het kader van de WABO, OLO-nummer 3766715; aanleg landbouwoversteek N359 Lemmer - Sondel ter hoogte van De Iedyk

Geachte heer/mevrouw,

Onderwerp

Gedeputeerde Staten hebben op 27 september 2018 een verzoek ontvangen van het college van Burgemeester en wethouders van de gemeente De Fryske Marren (verder: B&W) om o.a. een verklaring van geen bedenkingen (verder: vvgb) af te geven naar aanleiding van een aanvraag om een omgevingsvergunning. Het verzoek om een vvgb is binnen gekomen bij Team Wegen van Provinciale Waterstaat en is voor wat betreft het advies inzake de Wet natuurbescherming (verder: Wnb) intern doorgezet naar Team Groene Regelgeving en heeft betrekking op de aanleg van een landbouwoversteek over de N359 Lemmer - Sondel ter hoogte van De Iedyk. Dit interne verzoek is geregistreerd onder zaaknummer 189927.

Besluit

Het College van Gedeputeerde Staten zijn voornemens te verklaren dat er, gelet op het betrokken belang van bescherming van natuur en landschap zoals geregeld in de Wnb, geen bedenkingen zijn tegen het verlenen van de gevraagde omgevingsvergunning.

Het college van Gedeputeerde Staten is voornemens aan de vvgb de volgende voorwaarden te verbinden die onverkort door B&W dienen te worden overgenomen.

Projectbeschrijving

Het project waarvoor een vergunning wordt gevraagd is als volgt te omschrijven: De provinciale weg N359 Lemmer – Sondel is onlangs opgewaardeerd. Het aantal knelpunten met het overige wegennet is teruggebracht en een aantal zijn opgeheven. De kruising met De Iedyk is van dusdanig belang voor (landbouw)verkeer, dat de kruising uit verkeersoverwegingen en veiligheid gehandhaafd moet blijven. Een ongelijkvloerse kruising is echter geen optie van-

wege de ondergrond en vanwege de landschappelijke inpassing. Dit heeft geleid tot de inrichting zoals die nu in de aanvraag is opgenomen. Hierdoor dient een stuk weg van De Iedyk en een aantal watergangen omgelegd te worden.

Procedureel

Algemeen

Bij B&W is een aanvraag om een omgevingsvergunning ingediend voor dit project.

Op grond van artikel 2.27, eerste lid, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (verder: Wabo) en artikel 6.10A Besluit omgevingsrecht, kan in dat geval pas een omgevingsvergunning worden afgegeven nadat wij verklaard hebben dat wij daartegen geen bedenkingen hebben.

Verzoek om vvgb

Op 27 september 2018 hebben wij van B&W een exemplaar van de aanvraag ontvangen. In voorafgaande correspondentie waren de bijbehorende stukken reeds in ons bezit. Er is verzoekt om, behoudens verlenging en/of opschorting van de procedure, binnen 4 weken vvgb, na dagtekening van binnenkomst van de aanvraag, af te geven.

In deze vvgb zijn voor deze activiteit relevante voorschriften opgenomen. B&W dient deze voorschriften overeenkomstig artikel 2.27 van de Wabo in de omgevingsvergunning onverkort over te nemen. Zonder deze voorschriften kan de omgevingsvergunning niet worden verleend.

Voorschriften natuur

De volgende voorschriften dienen, gelet op het voorgaande, in het belang van de bescherming van de natuur ondubbelzinnig en onverkort aan de Omgevingsvergunning te worden verbonden:

1. Er dient gewerkt te worden buiten het broedseizoen teneinde nadelige effecten op broedende vogels te voorkomen. Het algemene broedseizoen loopt van 1 maart t/m 1 augustus. Als vlak voor of na het broedseizoen gewerkt wordt, dan is eerst een controle door een deskundig ecooloog nodig op aanwezigheid van broedende vogels. Pas nadat de ecooloog het terrein uitdrukkelijk vrijgeeft kunnen de werkzaamheden doorgang vinden. De aanwijzingen van de ecooloog dienen strikt worden opgevolgd.
2. Er dient een ecologisch werkprotocol (verder: EWP) te worden opgesteld door een deskundig ecooloog op het gebied van de heikikker. Dit protocol dient op de locatie aanwezig te zijn en de inhoud van het werkprotocol moet bij de betrokken werknemers bekend zijn. De activiteiten moeten aantoonbaar volgens dit protocol worden uitgevoerd.
3. In de periode van half februari t/m eind maart dient aanvullend ecologisch onderzoek uitgevoerd te worden naar de aanwezigheid van heikikkers in het plangebied.
4. Er dient gewerkt te worden buiten de kwetsbare periode van de heikikker. Dat betekent dat enkel in de maanden augustus en september werkzaamheden uitgevoerd kunnen worden die effect kunnen hebben op het voortplantingshabitat en/of exemplaren van de heikikker.
5. Indien uit onderzoek in het voorjaar van 2019 blijkt dat de heikikker niet wordt aangetroffen in het plangebied, komen voorschriften 3 en 4 te vervallen. De overige voorschriften dienen, ongeacht de uitkomsten van het genoemde onderzoek, wel in acht genomen te worden.
6. Het dempen van bestaande watergangen dient op 'ecologisch visvriendelijke wijze' uitgevoerd te worden. Dat wil zeggen dat ofwel vanaf één kant gewerkt wordt richting een open verbinding met een te handhaven watergang, waardoor de in de te dempen watergang

aanwezige dieren de mogelijkheid hebben om van de werkzaamheden weg te vluchten in de richting van de te behouden watergang, ofwel de te dempen watergang wordt afgedamd en exemplaren en eiklompjes van de heikikker in de voortplantingsperiode worden weggevangen en overgezet naar geschikt habitat buiten het plangebied, voordat de watergangen worden vergraven of gedempt.

7. Het verloren gaande oppervlak potentieel geschikt leefgebied voor de heikikker dient minimaal één-op-één teruggebracht te worden in de nieuwe situatie. Dit geldt zowel voor de watergangen als voor landhabitat.

Meldingsclausule

Wanneer met de voorgenomen werkzaamheden gestart wordt, dient dit gemeld te worden via het bijgevoegde meldingsformulier (zie bijlage) via e-mail aan wmb@fryslan.nl, of per post naar Gedeputeerde Staten van de Provincie Fryslân, t.a.v. Afdeling Omgevingszaken, Team Groene regelgeving. Postbus 20120, 8900 HM LEEUWARDEN

Inhoudelijke motivering van bovengenoemd besluit

Gebiedsbescherming

Het project ligt buiten de begrenzing van Natura 2000. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is het IJsselmeer. Het project is tijdelijk en kleinschalig en ligt op zodanige afstand van Natura 2000 dat negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen op voorhand kunnen worden uitgesloten.

Soortenbescherming

Op 7 juni 2018 is een quick scan uitgevoerd door Buro Bakker waaruit is gebleken dat in het plangebied de aanwezigheid van de heikikker niet uitgesloten kan worden. De aanwezigheid van andere beschermde diersoorten kon op dat moment uitgesloten worden. Deze Vvgb ziet enkel toe op het waarborgen van de gunstige staat van instandhouding van de heikikker in (en om) het plangebied.

In de quick scan wordt aanbevolen om aanvullend onderzoek uit te voeren om de aanwezigheid van de heikikker vast te stellen. Echter, dergelijk onderzoek kan enkel in het juiste seizoen plaatsvinden, te weten half februari – eind maart. Ik heb gemeend vooruitlopend op het aanvullende onderzoek deze vvgb af te kunnen geven mits onder strikte voorwaarden als ware de aanwezigheid van de heikikker in het plangebied bevestigd. Er wordt dus uitgegaan van de meest beperkende uitkomst van het aanvullende onderzoek. Het onderzoek zal alsnog begin 2019 uitgevoerd worden. De voorschriften die zijn opgenomen in dit besluit zijn er daarom op gericht om de gunstige staat van instandhouding van de mogelijk aanwezige heikikkers te waarborgen. De te nemen maatregelen worden door Buro Bakker uitgewerkt in een EWP.

Ecologisch werkprotocol

In de winter van 2018 stelt Buro Bakker een ecologisch werkprotocol op waarin wordt uitgegaan van een *worstcase* scenario, waarbij het uitgangspunt is dat de heikikker in de te vergroeven sloten in het plangebied aanwezig is en deze als voortplantingshabitat gebruikt. Met dit ecologisch werkprotocol wordt het bestek opgesteld en kan de aannemer bij voorbaat al rekening houden met maatregelen die in dit scenario moeten worden getroffen. Hiermee worden maatregelen geborgd en effecten op beschermde soorten geminimaliseerd. Dit ecologisch werkprotocol wordt ter beoordeling aan Team Groene Regelgeving van de provincie Fryslân voorgelegd. Alle maatregelen dienen volgens dit protocol en onder begeleiding van een deskundige ecooloog te worden uitgevoerd.

Uitvoeren ecologisch onderzoek heikikker

Omdat de aanlegwerkzaamheden voor de oversteek met De Iedyk op z'n vroegst in juni 2019 worden uitgevoerd, is er nog tijd om ecologisch onderzoek naar heikikker uit te voeren in het vroege voorjaar van 2019.

Ecologisch onderzoek naar de heikikker bestaat uit drie onderzoeksronden in de periode van half februari t/m eind maart, waarbij twee avonden naar kooractiviteit wordt geluisterd en eenmaal overdag naar eiklompjes wordt gezocht. Er zijn twee mogelijke uitkomsten:

1. de sloten zijn onderdeel van het voortplantingshabitat voor de heikikker. Dit betekent dat de maatregelen uit het opgestelde ecologisch werkprotocol in werking treden.
2. de sloten zijn geen onderdeel van het leefgebied van de heikikker. Dit betekent dat de werkzaamheden doorgang kunnen vinden zonder specifieke maatregelen voor heikikker te treffen. Wel blijft de zorgplicht gelden en dient er rekening te worden gehouden met het broedseizoen.

Zorgplicht

Het plangebied maakt mogelijk ook onderdeel uit van het leefgebied van de bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad, meerkikker, kleine watersalamander, haas, bunzing en veldmuis. Voor al deze soorten geldt dat ze weliswaar beschermd zijn onder de Wnb, maar in de provincie Fryslân bij verordening vrijgesteld zijn van de ontheffingsplicht. Echter, voor deze soorten is wel de algemene zorgplicht van kracht zoals die in art. 1.11 Wnb is opgenomen.

De zorgplicht houdt in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor fauna (of flora) kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijke handelingen na te laten voor zover zulks in redelijkheid kan worden gevergd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde de gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

Bij navolging van de voorschriften uit deze vvgb en toepassing van de mitigerende maatregelen uit het ecologisch werkprotocol ten behoeve van de heikikker, mag worden aangenomen dat hiermee ook voor de vrijgestelde soorten de effecten tot een minimum beperkt worden. Hiermee is voldoende invulling gegeven aan de zorgplicht voor deze soorten.

Conclusie

Op grond van bovenstaande beoordeling heb ik me verzekerd dat de gunstige staat van instandhouding van de heikikker door de werkzaamheden ter hoogte van de kruising N359 – De Iedyk niet wordt aangetast, mits deze vvgb en de daaraan verbonden voorschriften onverkort worden opgelegd en nageleefd.

Deze ontwerp-vvgb wordt geacht de definitieve vvgb te zijn, indien er geen zienswijzen / adviezen m.b.t. de ontwerp-vvgb zijn ingediend. De datum van het ontwerp geldt als de datum van de definitieve vvgb.

Namens het college van Gedeputeerde Staten,



mevr. A.J. Tack
teamleider Groene Regelgeving



DE FRYSKE MARREN

Raadsbesluit

Vergadering : 27 maart 2019
Onderwerp : Veranderen van de kruising ter plaatse van De Iedyk en de N359 te Sondel
Agendapunt : 8D/15B
Nummer: : 2019/024

De raad van De Fryske Marren

besluit:

1. De ontwerpverklaring van geen bedenkingen af te geven ten behoeve van de verlening van de omgevingsvergunning ex artikel 2.12, lid 1 onder a, onder 3° van de Wabo voor het Veranderen van de kruising ter plaatse van De Iedyk en de N359 te Sondel.
2. De procedure te voeren conform het raadsbesluit van 30 maart 2016, dat inhoudt: de ontwerpverklaring van geen bedenkingen, is tevens een definitieve verklaring van geen bedenkingen indien er geen zienswijzen zijn ingediend.

Aldus besloten door de raad van De Fryske Marren in zijn openbare vergadering van 27 maart 2019.

de griffier,

mw. H.A. van Dijk-Beekman

de voorzitter

dhr. F. Veenstra